

ДОСТОЙНО ЄСТЬ...

АНТОЛОГІЯ
УКРАЇНЬСЬКОЇ
МАРІЙСЬКОЇ
ПОЕЗІЇ

„величить душа моя
Господа”

BIBLIOTECA SPIRITUALE UCRAINA

E' VERAMENTE DEGNO...

ANTOLOGIA DELLA POESIA UCRAINA MARIANA

RACCOLTA DA H. G. KINACH, OSBM

EDIZIONI DEI PP. BASILIANI

ROMA - 1971 - ITALIA

УКРАЇНСЬКА ДУХОВНА БІБЛІОТЕКА

« ДОСТОЙНО ЄСТЬ... »

АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МАРІЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

СКЛАВ Г. Г. КІНАХ, ЧСВВ

ВИДАВНИЦТВО ОО. ВАСИЛІАН

РИМ — 1971 — ІТАЛІЯ

честь Богородиці, коли цей культ набрав більше громадських, а не тільки церковних святкових марійських форм. У XVIII-XIX століттях приходить поява «духовної марійської пісні», яка стала виявом передусім паломництва народних мас до її святих Ікон, якими прославилася українська земля, створюючи окремі осередки інтенсивного марійського культу, до яких спішили всіма дорогами українські прочани, з піснею на устах.

З цього всенародного культу і прослави набожність до Богородиці сходить у глибини української християнської душі, прибирає нові, більше персональні, особисті вияви: зроджується українська марійська поезія нашого XX-го століття, яку подаємо у цій нашій збірці, щоб поділитися з українською християнською людиною новими почуваннями, які ворухаються в душі українського народу. Хоч XIX-те століття з його поетичними проявами не було пригоже для релігійної поезії, з-за загально поширених культурних і літературних прямувань, а все ж таки маємо деякі відгуки в наших поетів-клясиків (Шевченко, Франко), а в нашому столітті навіть душа Павла Тичини відгукнулася у тяжких часах народного лихоліття пеаном «Скорбній Матері» і «Мадонні». Прегарні перлини в марійське намисто нанизав Василь Щурат, а передусім Уляна Кравченко та ціла плеяда авторів, які не могли закрити своїх поетичних сердець перед тією повинню всенародної хвали, яка плила з надр віруючого люду перед престоли Марії, зокрема в загально поширених виявах культу, якому присвячено прегарний, поетичний, весняний місяць Травень, з його всенародними молебнями, акафістами — «маївками», до яких поширення помітною мірою причинилось і відновлене Василіянське чернецтво.

Передаємо цю збірку у руки української віруючої людини як книгу духовну, для поглиблення одної ділянки християнської релігійності; вона є вибіркою з багатющого матеріалу, без жодних літературних претенсій, у формі

й мовою, якою цей матеріал був написаний та видрукований у різних журналах чи пресових органах, з повною свідомістю, що це не все виспіване українською душею в честь « Мадонни », « Богородиці », « Діви ». Це лише маленька « антологія » — вибірка і такою вона бажав залишитися. Може колись прийде час і нагода вибирати все та подати його в більше підхожій формі.

На кінець, ПРИСВЯЧУЄМО цю нашу Збірку людям, які самотні досі в Україні присвятили своє життя і свою працю звеличенню Богородиці, і під її Покровом дають християнську послугу українській людині в Батьківщині й у розсіянні, виконуючи свій апостолат — ЗГРОМАДЖЕННЮ СЛУЖЕБНИЦЬ ПРЕНЕПОРОЧНОЇ МАРІЇ, на шляху до його століття.

Видавництво ОО. Василян

КУЛЬТ ПРЕЧИСТОЇ В УКРАЇНІ

Нема християнської душі без набожності до Пречистої Богородиці! Україна ж — це тисячолітня християнська нація. Набожність до Богородиці це внутрішній факт кожної поодинокі української душі і не може стати предметом статистики і досліджування. Це — життя. І, навпаки, публічний культ є фактом історичним і виявляється в зовнішніх формах. А історія України має багато прегарних сторінок любови до Пречистої.

Перший український християнський храм загальнонаціональної ваги постав уже в три роки по хрищенню народу (988) і був присвячений прославленій у небесах Марії. Прославлене вічне небесне життя Богородиці вже з самого початку опромінило душі неофітів. Для Неї нарід радо сплачував «десятину». Син Великого Володимира — Ярослав Мудрий прославив Її Благовіщення, кладучи його храм як наріжний камінь оборони столиці — Києва (1037), посвячуючи в тому самому році український нарід Богородиці.

«Свят-софійська Оранта» стала символом незнищимости України. Від тоді українська церковна архітектура стала гимном Пречистій; справді, з 214 храмів, описаних у Літописях, 20 відсотків було присвячених Богородиці.

Заслуговує на відмічення факт, що ті церкви не були присвячені різним марійським таїнствам, але єдино Богородиці Діві, Благовіщеній і Вознесеній на небо. І цей великий відсоток храмів, присвячених Богородиці, з-поміж багато таїнств життя Спасителя і пам'яток Святих, залишився вже назавжди, аж до наших часів. І так, наприклад, лише у Львівській Архiepархії наших часів, на всіх 1278 церков маємо 377 присвячених Богородиці, і то: 98 — Її Покрову, 95 — Її Різду, 66 — Її Успінню і Вознесенню на небо, 44 — Її Введенню в храм.

Після трьох століть інтенсивного культу Благовіщен-

ня Богородиці в княжих часах слави, в наступних століттях лихоліть український нарід жде від Богородиці Її Покрову. Тому, в часі марійських празників, Українська Земля юрмиться святковими масами народу, який спішить до храмів Пречистої, щоб перед Її святими і чудотворними Іконами вилити в молитві свою наболічу душу: « Під Твою милість прибігаємо, Богородице Діво... ».

Українська християнська душа, між усіма християнськими народами, відзначається глибокою набожністю до Ікон Пречистої Діви, є іконолюбною. Україна ніколи не знала якогось іконоборства. Більше того: як у найглибших надрах своїх хат, прикрашених іконою Богородиці, так і в своїх святинях, — які немов цінні перлини окрашують рідні поля, і блистять золотом прикрас, — українська душа живе своє духовне і земне життя під лагідним поглядом Пречистої Матері. Від « нерушимої стіни » київської св. Софії, Марія — « Одігітрія » і « Пирогоща » — іде за українським народом його тяжкою історією, поділяючи його долю. Скинена з трону « цариці України », вона стає Матір'ю і Покровом заневоленого народу. З Києва пішла « Пирогоща » в 1155-ім році до Володимира над Клязмою, а в 1395-ім до Москви, щоб там вступатись за своїм народом; для того ж самого, із Белза, в 1382-ім році, прибула вона до Ченстохови в Польщі, а в XVIII-ім столітті, з Січі-Запоріжжя, пішла з козаками на вигнання в Турецьку Землю. В 1719-ім році товаришувала українським емігрантам-ізгоям до Риму, засвідчуючи свою присутність на чужині кривди свого народу. І зворушений цим шклуванням Христовий Намісник, Пій VII-ий, в 1819-ім році відбув до цієї ікони свою особисту прощу. Вона залишилася назавжди і всюди Матір'ю України.

А в Українській Землі далі тривав її святий Покров: Києво-Печерська Лавра (1072), Чернігів (1070), Слєцьк (XII ст.), Любеч (XI ст.), Белз (XI ст.), Львів (XIII ст.).

Зарваниця (XIII ст.), Холм (XVI ст.), Почаїв (1597), Маріюпіль (XVII ст.), Каплунівка (1689), Домниця (1696), Гошів (XVII ст.), Іржавець, Тернопіль, Самбір, Тереховля, Страдче, Верхрата, Крехів, Маріяповч, Берегово, Хуст, Мукачів — це ті більше знані місця, де вона висушувала сльози, потішала прибитих горем, розподіляла ласки для душі і тіла, знедоленого недугами, болями і ранами народу.

А в наших часах народного лихоліття — Самбірська Богородиця, увінчана своїм народом, пішла в Москву, щоб заступатися за своїми синами, вірними Її і Намісникові Її Сина на землі; і всі маємо надію на Її Покров і Заступництво, і на тому довір'ю українські люди держаться відважно за Петрову Скелю, проти якої заприсяглись вороги Божі.

Було б тяжко, а то й неможливо сказати, котра з вищеназваних марійських святинь уважається своїми чудами найславнішою. В центральній Україні — найбільш почитаним є Почаїв, славний чудесною появою Пречистої, коли то в XVII-мім столітті Богородиця відвертала турецькі кулі від мурів обложеного монастиря. В західній Україні — суперничають щодо свого значення і слави дві марійські святині: Зарваницька і Гошівська.

З-за тих щедрих ласк, що їх український нарід одержав від Неї за своє християнське тисячоліття, він ніколи не переставав славословити Пресвяту Діву, оспівуючи Її літургійними піснями своїх богослужб: у своїх церквах, у своїх хатах, на своїх ланах, даючи початок новим формам молінь (нові Молебні, Акафисти і т. д.), укладаючи нові народні пісні і набоженства, які виконував під час своїх, приватних і громадних проц (Богогласник з 1790 р. і пізніші).

Мистецтво слова, як літературний і релігійний інструмент стануло на послуги Пречистої. Славні проповідники і визначні письменники з своїх високих проповідниць і трибун оспівали Її славу і привілеї. Вистачить

згадати тут лише Кирила Турівського з XII-го століття; Антона Радивіловського, Лазаря Барановського, Йоаннікія Галятовського, Якова Сушу, Кирила Транквіліона з XVII-го століття й інших, яких вичислення переходило б розміри цього коротенького нарису.

Немало письменників і поетів наших часів віддали на цю послугу свого генія. Знаними є письма і поезії Василя Щурата, Богдана Лепкого, Теодора Курпіти, Павла Тичини, Уляни Кравченко й інших. В цьому трибуні пошани не бракує також українських поетес і письменниць, таких як Ольга Кобилянська, Катря Гриневичева, Наталена Королева, яких жіноче поетичне серце може краще відчуло зміст достоїнства Матері, Діви і Жінки. Також Тарас Шевченко і Осип Федькович не ухилюлися від цієї данини, хоч їхні непривітні часи не дозволили їм відчутти глибше всі нюанси достоїнства Божої Матері.

Більше того: безспірний геній поетичної сучасної України і Президент її Верховної Ради, Павло Тичина, не міг втекти від чару Богородичного культу в урядове марксистське безвірство, і в 1922-му році видав прегарну свою «*Скорбну Матір*». Він уявляв собі Марію-Матір як доброго генія Української Землі, який ходить її полями-лапами в пошукуванні Свого Сина; та все те її шукання безуспішне: — в цій закривавленій країні, де зростає степовий бур'ян, немає Її Сина; він ставить собі отаке боляче запитання: «І цій країні вмерти? — Де Він родився вдруге, Яку любив до смерти?»

В другій славній поезії П. Тичини: «*Мадонно моя*», він повертається знову до цієї думки, і теперішніх часів і пише: «Мадонно моя, Пренепорочная Маріє, прославлена в віках! На наших самотних вівтарях лиш вітер віє!...».

І в тих супротиставних настановах і біль, і надія України: Тичина, як поет, оплакує запустіння Української Землі, до якого він, як президент Верховної Ради,

приклав особисто свої руки, щоб вона повільно духовно запустила!

Та залишається Божа надія: Молодий поет Тичина « як Петро від Христа, не може відректися від Тебе », так Тичина-політик, його неспокійна й обманена душа, знайде колись таки дорогу до Ісуса з допомогою Мадонни! Хоч, може, лише в незбагнених тайниках Божого Провидіння.

Його особиста настанова і доля може бути символом України: коли — « ласкою Божою в серце зраний, вийде на (Київські) Гори новий Андрій Первозванний... і наш Київ, прекрасний Київ молитиметься за всю Україну »; отоді повторить він нове « Аве Марія ». Нехай так станеться. Амінь.

о. Атанасій Г. Великий, ЧСВВ

**НОВІША
УКРАЇНСЬКА МАРІЙСЬКА ПОЕЗІЯ**

АНТОЛОГІЯ — ВИБІРКА

Б.І. Антонич

AVE MARIA

Зарання соняшного дня — я шепочу Твоє дзвінке
[святе ім'я:
прилинь, мов спів, мов ранній легіт, мов женчужна мрія,
прилинь із першим розцвітом дрібних пелюсток рож,
вгамуй ененгармонійних струн на арфі серця дроз.
Ave Maria. Радуйся Маріє!

Моя душа — це битий шлях на невідомих дійсности полях,
життєвий вітер пороку на нього вже навів.
Прилинь Пречиста, понад бідним серцем тихо стань,
долонею вгамуй ененгармонійність цих дрозань.
Ave Maria. Радуйся Маріє!

Твоя поява — райський сон, коли ідеш крізь гай
[шумких сосон,
ясна, майлива, ніжна, мерехтлива, мов лілея.
Прилинь і принеси цілющий лік в борні важкій,
ененгармонійний скрегіт арфи серця заспокій.
Ave Maria. Радуйся Маріє!

Зарання й ввечорі щодня в задумі шепочу Твоє ім'я
Ім'я, — як пісня соняшна, гармонія, надія.
Прилинь Всенепорочна й віджени від мене зло,
ясну долоню поклади на молоде моє чоло.
Ave Maria. Радуйся Маріє!

« Давони », Львів 1932, ч. 4, стор. 243.

« Поступ », Вінніпег 1969, ч. 41, ст. 2.

MATER DOLOROSA

В темну, чорну ніч
віяли вітри.
Срібних зір не ліч;
мерехтять лиш три.

Три самітні зорі,
наче сльози три,
наче перли в морі.
Віяли вітри.

Чорна плахта ночі
навкруги шатром.
Чи що бачать очі?
Мати йде шляхом.

Темряви година,
зорі жовтим зерном.
Іде із серцем Сина,
що пробите терном.

« Дзвони » 1932, ч. 5, стор. 325.

*« Радуйся, бо через Тебе радість засяє;
Радуйся, бо через Тебе прокляття щезне;
Радуйся, Адама з упадку піднесення »*

(Акафіст, Ік. 1)

(Замість заставок — подаємо в цій Збірці виїнятки з Богородичного Марійського Акафіста, українським перекладом; цією поезією виховувалася, довгі століття, душа українського народу).

Микола Угрин-Безгрішний

МОЛИТВА ДО ГОШІВСЬКОЇ БОГОМАТЕРІ

(Молитва українських скитальців)

Душею в Гошів із чужини
Всі лине́м в щирих молитвах:
« Вітай там, Мати, все між тими,
Що нам являються лиш в снах »...

Йдемо Христовими слідами!
Скитальців хрест на плечах в нас.
Хоч ллеться кров дітей за нами,
Надій огонь однак не згас...

Бо Ти, Пречистая, для Сина
Благання наші всі збереш, —
І віруєм — прийде хвилина,
В якій нам волю принесеш.

Бо кров, терпіння і наруга —
Основи вічного життя!
До рідного повернем плуга,
І піде біль наш в забуття.

Тебе благаємо, Пречиста,
Бери нас всіх під Свій Покров.
Плестимем з сердець Тобі намиста,
Вкрашатиме їх наша кров...

І будеш вічно Ти між нами,
І Бог, Христос, Твій любий Син —
І непорочними устами
Славитимем Христовий Чин!

« Слідами Малої Святої » 1958, ч. 3, стор. 9.

« Наша Мета » 1959, ч. 4, стор. 3.

« Світло » 1969, ст. 170.

*« Радуйся, Бвиних сліз осушення;
Радуйся, висото для людського ума недосяжна;
Радуйся, глибино і для ангельського зору непроглядна;
Радуйся, бо Ти стала престолом Царя-Господа;
Радуйся, бо Ти носиш Того, Хто все носить;
Радуйся, зоре досвітня, провіснице Сонця;
Радуйся, лоно божественного втілення;
Радуйся, бо Тобою сотворіння обновляються;
Радуйся, бо через Тебе Творцеві поклоняємось »*

(Акафіст, Ік. 1)

ТЕРЕСА БЕРЕЗА

ПОКРОВ ЦАРИЦІ УКРАЇНИ

Любове й красо України
Царице світу і небес,
Поглянь на згарища — руїни
На край наш мученичий ввесь.

Покровом світлим огорни
Країну безталанну нашу
Так, як від куль охороняла
Почаївську гору монашу.

Заплач кривавими сльозами
Над лихоліттям України
Так, як колись за козаками
Ти плакала слізми святими.

Ти Гошівську гору осяла
Промінням величним і ясним,
Ти чудами людей спасала
Від смерти і турбот дочасних.

Ти у Зарваницькім храмі
Калік і хворих очищаєш,
І поміч та любов всесильну
Ти з неба людові всилаєш.

Ти була знам'ям перемоги
У бойовищах та огнях,

А велич Твоя сонцем сяла
На княжих прапорах й мечах.

І на козацьких корогвах
Ім'я Твоє святе жевріло,
І для гетьманів у боях
Ти була огнищем надії.

Сьогодні в час страшної бурі
В ярмі червоної Москви,
Ти всім повстанцям помагаєш
І захистом ставш для них.

І по таборах та тюрмах
Ти Матір'ю являєшся,
І на Сибірі по балках
Ти людові ввижавшся.

І всі нещасні безталанні
До Тебе прибігають,
І своє горе та недолю
Тобі оповідають.

А Ти їх радо пригортавш
І плачеш разом з ними,
І вся безмежна Твоя ласка
Їх милує щоднини.

І радісним чуттям надії
Серця їхні палають,
І віру та любов велику
Тобі запрясягають.

А в день великого повстання
Як Україна оживе,

Тоді престоли Твої милі,
Квітчати будемо усе.

Джерело негасної любови
З'єднав всіх нас на землі,
І що найкращі самоцвіти
Складемо в поклоні Тобі!

« Місіонар » Філядельфія 1956, ч. 5, стор. 134.

*« Радуйся, в невимовну постанову Божу втаємничена;
Радуйся, повірнице тайн, мовчанкою вкритих;
Радуйся, започаткування чудес Христових;
Радуйся, осново правд віри щодо нього;
Радуйся, драбино небесна, що Бог зійшов нею;
Радуйся, мосте, що суцих на землі ведеш до неба;
Радуйся, чудо для Ангелів предивне;
Радуйся, поразко тяжка для диявола ».*

(Акафіст, Ік. 2)

Д.Б. (Богун), ЧСВВ

НАД ПІДГІРСЬКИМИ ПОЛЯМИ

Над підгірськими полями
« Гора Ясна » вся скалиста,
Звідки сяє на Україну,
На народ увесь Пречиста.

На скалі осяяній сонцем
Стоїть храм — Її столиця,
Де царює і втішає
Наші серця, наші лица.

О, Пречиста, йдем до Тебе,
Будь нам сонцем, що в недолі
Сушить сльози, гоїть рани
І облегує нам болі.

О, Пречиста, молим щиро,
Провідною будь зорею,
Бо ніч сумнівів, невірства
Світло криє над землею.

Ми опущені, як діти,
Будь нам матірю, Маріє!
У сирітським горю, болю,
Одинока нам надіє!

Ти веди, заслонюй, Мати,
Від всіх ударів невіря
І безпечно доведи нас
До небесного узгір'я.

Спаса^й душі наші, Чиста,
І в дочаснім горю, Мати,
Не забудь за бідні діти,
Не барись їм поміч дати.

Глянь на край наш, на Україну,
На зруйновані оселі,
Зголоднілий всохлий^й нарід,
Бліді лиця невеселі.

Заслони Покровом, Мати
Україну бідну, власну,
Що столицею для себе
Вибиравш «Гору Ясну».

«Місіонар», Жовква 1937, ч. 4, стор. 87.

*«Радуйся, бо Ти світло зродила пречудне;
Радуйся, бо Ти не виявила нікому, як це сталося;
Радуйся, бо Ти пізнання мудреців перевищуєш;
Радуйся, бо Ти розум вірних просвічуєш.
Радуйся, Невісто — Діво Чистая!»*

(Акафіст, Ік. 2)

ОРИСЯ БАЙРАК ВАЦЛАВІВ

ПРОЩАННЯ З РІДНИМ КРАЄМ

У раних, весняних, щасливих роках
заплакало серце мов перший раз
серед рідних весною завітчаних піль, —
втулившись лицем у квітучі жита,
я прощала тебе, Україно моя,
в пелюстки волошок я ховала свій біль.

Колискову мені зашуміли жита, —
цю саму, що співали мені в перших снах,
і налилася нею скарбниця душі —
О, яку запашну і цілющу любов
Рідний Край на прощання мені передав!
Чи є ще цінніші дарунки в житті?!

Минуло багато розбурханих літ,
як я була востаннє в Пречистої стіп,
на прощання кладучи вінок з волошок...
Дозволь, люба Нене, мандрівку пройти
і зболене серце Тобі принести
на перехрестя пільних стежечок.

ІРИНА ВАЦЛАВІВ

У СТІП МАРІЇ

Будяться в серці спомини ніжні,
мов сніжнобілі бузки й лелії, —
з них я складаю китиці свіжі
поміж квітками у стіп Марії.

Спомини ясні, гадки голубі —
із днів травневих відцвілі мрії, —
бальзамом щастя в сумі і тузі
зціляють душу у стіп Марії.

Молиться серце дзвоном колишнім,
голосить пісню віри й надії,
припавши низько перед Всевишнім,
на крилах мольби у стіп Марії.

Горять сузір'я на небосклоні,
Храмом зоріють дальні обрії.
Жде Україна в вірнім поклоні
благословення у стіп Марії.

Молімся браття, молімся сестри,
щиро, мов діти, чисті, малі,
бо вже світає наш день воскресний.
Хай плаче серце й рясніють вії
сльозами вдяки у стіп Марії.

Яким Вечер

ДОСТОЙНО ЄСТЬ

Достойна Пані, Володарко неба,
До стіп Твоїх складаємо молебень:
Дай знову нам побачить рідні ниви,
Вмирати серед рідних хат щасливих.

Хто ж як не Ти це знав і відав
Як серце туга рве за рідним краєм!
Ти ж з Назаретської, бувало, крипти
Тікала з Сином своїм до Єгипту.

І не дозволь, щоб ми як Данте марно,
Погибли, не почувши шуму Арно,
Чи як Одис скиталець років много
Шукали до ітацьких хат дороги.
Або як наш Тарас найкращі сили
У чужих степів безвістях загубили.

Ми в снах так часто бачимо те небо,
Під котрим ми молилися до Тебе
Ввижаються нам верхи Чорногори,
Що під Твоїм були завжди покровом.

То знов Твоїх церков блискучі криці
Над берегами Діда Словутиці
І козацького широкий віддих моря
І дивно приязно блестячі зорі.

А дай, Пречиста, в ласки пребагата,
Щоб ми як нові Пізистрати
Лишивши знову поворотні нави
Вели свій край до розквіту і слави.

І виблагай, щоб Син Твій Відкупитель
Зібрав нас всіх розгублених по світі
В одну суцільну і тверду громаду
Й на рідні ріки й моря попровадив.

А ми, як радісно колись повернем,
Новим засімо землицю зерном
І слово Твого Сина на відлоги
Посіємо Тобі за допомогу,
Що нас звела усіх в сім'ї єдиній,
Щоб по усій сходило Україні.

«Світло», Торонто 1951, ч. 20, стор. 18.

*« Радуйся, галузко рослини нев'янучої;
Радуйся, бо Ти придбала плід безсмертний;
Радуйся, виховнице Виховника чоловіколюбного;
Радуйся, бо Ти породила Дателя життя нашого ».*

(Акафіст, Ік. 3)

ВІРА ВОВК

САЛЬВАДОР

Полечу до твоїх триста церков, Багіє!
По хвилях твоїх жолобів і мелонів
Стікає з кривих хрестів ласка.

Написане було мені в зорях
Молитися при чужих вітварях
До бразилійських чорних святих.

Грїтися в темному сріблі
До коралин-очей наївних мадон
З матернім поглядом теплим.

Завдалегідь ти для мене ховаєш
Сповідальницю з дерева і монаха старого,
Що відмолює чужі гріхи
На чотках із твердого насіння.

* * *

На веселці стоїть Мати Божа,
Жовте сонце для Неї — хитон.
Розстелилися душі погожі,
Щоб білїтись до сонця, як льон.

Вона віє ім гілкою вишні,
Промовляє веселі слова:
« Вас надягне сьогодні Всевишній,
Ви для Нього — кирея нова ».

Розтулила долоні Пречиста —
(Ласка в жменях і ласка в устах);
Наші душі — кирея зориста —
Одягнули Ісуса Христа.

« Світло » 1959, стор. 157.

*« Радуйся, ниво, родюща багатство милосердя;
Радуйся, трапезо багата в дари помилування;
Радуйся, бо через Тебе рай знову зацвів розкішно;
Радуйся, бо Ти даєш душам пристановище;
Радуйся, приємне молитви кадило;
Радуйся, всього світу очищення;
Радуйся, благовоління Боже смертним;
Радуйся, довір'я людей до Бога ».*

(Акафіст, Ік. 3)

Я. В-ко

СВЯТО ПОКРОВИ

З давних давен вже, століття довгі
Ідуть народи в життя дороги
Під Богоматері покровом.
В надії певній, в кріпкій все вірі,
Що ласк в потребах найдуть без міри,
В молитві линуть, у любові.

Лицарство наше на Запорозжі,
Як збудувало в Січі храм Божий,
Храм під Покров дало Марії.
Як Січ кидали, на оборону
З собою брали святу ікону
Покрови в вірі, і в надії.

І ми всі діти в Покрови свято
Йдім до Марії, ідім благати:
« Йдемо до Тебе, Мати Божа,
Твої ми діти, Твого Покрова,
Не відмовляй нам в своїй любові,
Бо хтож певніше нам допоможе?! »

« Проси за нами в Твого Сина,
Щоб батько, мати і вся родина
І Україна, рідний нарід
З нас радість мали, у ласці Божій,
Щоб ми зростали, в сіль зла ворожу
Щоб ми не впали — на ярі.

Володимир Гаврилюк

МАДОННО ГОЛУБА!

Мадонно голуба, Пречиста Мати!
Потіхо непотішених сердець!
В красі, яку словам не оспівати,
цей гимн нехай зворушення спряде.

Мадонно в ризі золотій пшеничній,
Ти пливеш над країною селян,
де соловії і вулики і вишні
у зачарованій наркові сплять.

Які шляхи ще перед ними вються
і років незлічимих, як віки,
ще скільки перед ними злющих,
прескорбних, чорних, терпких і гірких?

Неутолимої печалі музо,
ти вицвіте ззеліняний з квіток,
о, вимоли землі цій гарній Мужа
з залізних мязів, з неломких кісток.

Перечаруй солодку пісні ліру
на дзенькіт гостролезого меча.
Прославлена заступницею міра
перед лицем могутнього Творця.

ОКСАНА СЕМБАЙ-ГАЛИЦЬКА

КОЛИ Б МОГЛА Я...

Коли б могла я з слів моїх зробити намисто
І до Твоїх його покласти ніг...
Я так хотіла б, Матінко Пречиста,
Щоб впав на нього промінь Твоїх ласк-потіх...

Бо від віків вже стільки серць перед Тобою все горіло
І стільки молитов плило до Твоїх стіп.
Ти вислухала всіх, усіх все зрозуміла
На кожний біль знайшла, подала лік...

А може, Мати, плачеш нині разом Ти зі мною?
Навколішках з молитвою перед обличчям Сина і Вітця?
І милосердя просиш ласк для цього краю?
— Та час ще не прийшов — Голгофта не дійшла кінця...

« Світло » 1969, ч. 3, стор. 102.

МАРІЯ!

Від Твого кращого я імені не знаю.
Ти запах рож, невинности лілей.
З Тобою кожне діло моє зачинаю,
І з ім'ям Твоїм на устах кінчаю кожний день.

Ти вивела мене з неволі у чужину,
А нині знов благаю молю, Пресвята,
І вірю: прийде скоро день і в Україну
Знов поведе назад мене Твоє ім'я...

— Буенос Айрес —

« Світло » 1968, стор. 258.

МОЛИСЯ ЗА НАС!

Надіє єдина, Ти зоре прекрасна
Молися за нас — я благаю!
Нас доля жорстока, так тяжко карає,
Ми вигнані з Рідного Краю.

Покинули землю батьківську єдину,
Козацькою кров'ю политу,
І нині за віру і правду святую
Могилами рясно покрити.

Там браття страждають в неволі кайданах,
А ми тут у тузі відчаю...
О Мати Пречиста! Звільни Україну
Й верни нас до рідного краю.

« Календар Світла » 1969, стор. 123.

О МАРІЄ, РАДОСТЕ СПАСЕННА!

О Маріє! Радосте спасенна,
Усміх Твій століттями сіяв
І усіх, що в провалі розпуки,
Підносив завжди і спасав...

КНИГА З БІБЛІОТЕКИ
Свящ. МАГДІНА
о. ВІКТОРА

О Маріє! джерело могутнє,
Ласк усіх безмежних і щедрот.
З материнською сердечною любов'ю
Глянь і помолись за нас з висот.

О Маріє! Всезаступнице, Покрово,
В зоряному-золотому плащі.
Поможи, щоб ані ділом ані словом
Ми в ніякий мент не спроневірились Тобі.

« Світло » 1968, стор. 258.

*« Радуйся, Мати Ягнятка й Пастиря;
Радуйся, кошаро овець духовних;
Радуйся, захисте від ворогів невидних;
Радуйся, ключу, що райські двері відмикаєш ».*

(Акафіст, Ік. 4)

Микола Галичко

ГІМН НА СЛАВУ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Богородицю-Дівицю
Матір світу і Царицю
У піснях возвеличім!
Божу Матінку Марію,
Нашу поміч і надію
По всяк час в душі носім!

Ясний кивот в самоцвіту,
Дарохранильницю Завіту,
Владарку всіх християн,
Співвідкупительку світу,
Зорю всіх зірок zenіту
Скріймо в наше серце-храм!

Чеснішую Херувимів,
Славнішую Серафимів,
Святішую Небесних Сил,
Яснішу від сонця блиску,
Ту, що в Бога знайшла ласку
В молитвах благословім!

Д. Головецький, ЧСВВ

ПІСНЯ МАРІЙСЬКОЇ ДРУЖИНИ

Ген до неба наші очі
Серця й руки піднесім,
І Марії радо й щиро
Вірну службу присвятім.
Бо Марія Божа Мати
Не дасть дітям загинати,
Поведе до щастя всіх.

Під прапор Цариці — Діви
Всі гуртуймось мужно враз!
Журби земські й земські мрії
Киньмо далеко від нас!
До борні за правду Божу,
За чеснот красу преможну
Днесь ставаймо разом всі.

Вселаскава — в кожную хвилю
Вислухат готова нас;
Всемогуча — лиху долю
Відвернути може в час.
Тож з Тобою, Божа Мати,
Ми готові і вмирати,
Не боїмось ада тьми!

Наш Марійський сей кружочок
Для Марії лиш цвите!
І вінок з живих цвіточок

Укр. марійська поезія

Любви в дарі Їй несе!
Бо Марія добра Мати
Не дасть дітям загинати
Поведе до щастя всіх.

« *Календар Місіонаря* », Жовква 1924, стор. 52-3.

*« Радуйся, бо небеса тішаться з землею;
Радуйся, бо земля веселиться з небесами;
Радуйся, Апостолів славо безупинна;
Радуйся, подвижників сило переможна;
Радуйся, осново віри непохитна ».*

(*Акафіст, Ік. 4*)

І. Городенко

БЛАГОСЛОВЕННА

Благословенна Ти у цій священній тиші —
У рясті днів і зоряних ночей.
Тут ласки доступити зволив нам Всевишній
У доброті Твоїх святих очей.

Поклін Тобі приносимо за муки
Твогого Сина — за Священну Кров.
Зніми свої над нами щедрі руки
І нас усіх прийми під свій покров.

Навколішки падем перед Тобою
У стіп Твоїх, де блимає ліхтар,
І ласки в Тебе просимо святої,
Складаючи молитви щирий дар.

Звели упасти з наших душ оковам!
Благай за нас Всевишнього Отця!
Ми вірні всім Його твердим законам
У боязні, в покорі до кінця.

Вовіки будьте ви благословенні
Всі мури ці упяті в голубінь!
— Твердине правди й віри! — ми стражденні
Поклін Тобі складаємо! — Амінь!...

Остап Грицай

ГИМН ДО БОГОРОДИЦІ

Царице неба, Божа Мати,
Пречиста, Пресвята,
О, як Тебе не обожати,
Родителько Христа?
Ти світла небесам леліє,
Пренепорочная Маріє,
Хвала Тобі, хвала!

Покрово Господом ізбранна,
Защитнице краю!
Владарко, ангелами званна,
Хто збагне міць Твою?
Ти омофор, щит України,
Блистиш Едемом в тьмах руїни,
Хвала Тобі, хвала!

Прецедра ласкою для люду,
Бездоння доброти,
Ти твориш діла всилу чуда,
Щоб люд від гроз спасти.
Як на Почаїв йшла навала,
Ти кулі Турків відвертала,
Хвала Тобі, хвала!

А козакам на Запорожжю
Ти сторож, мов скала:
Борола з ними тьму ворожу
І морем їх вела.

У церкві ж, у Твоїй на Січі,
Усе Тобі горіли свічі,
Хвала Тобі, хвала!

Ти ж плакала, Святая Мати,
За військом козаків,
Як довелось їм Січ кидати
У час полтавських днів,
І в Крим йти під татарські стріли,
Де церкви будувать не сміли...
Хвала Тобі, хвала!

Твою міццю чудотворні
В нас віттарі Твої:
Красою всі нерукотворні,
Бо з неба чар її.
Де Лубні, Гошів, Зарваниця —
Скрізь чудом образ Твій славиться,
Хвала Тобі, хвала!

Княгиня неба, Божа Мати,
Пречиста, Пресвята,
О, як Тебе не обожати,
Родителько Христа?
Ти світла небесам леліє,
Пренепорочна Маріє,
Хвала Тобі, хвала!

ГЕТЕ-ЛИСЯНСЬКИЙ

СЕРЕД БУРІ

Човен малий наш, а море велике,
Хвиля до неба підкидає нас;
Небо в своїм роздратованні дике,
Човен додолу вертає щораз.
Щогла зламалась нам з вітром у битві,
Всі біля неї стоїмо в молитві...

Ділить нас дошка лише від могили,
Тихе благання — то душ наших крик,
Щоб цієї ночі ми всі не спочили
В гірко-холодному ліжку навек.
Білая піна в огнях блискавиці
Буде покровом на нашій гробниці.

Мати Пречистая, Діво Маріє,
Ти, що в нещасті ратуєш усіх,
Просимо Тебе, щоб моря стихія
Стримала гнів свій, — щоб вітер затих.
Руку благасм Твою чудодійну —
Човен привести у пристань надійну.

В щирю подяку за наш порятунок
З гнівних обіймів океану бурхливого
Ми принесемо Тобі дарунок
Пісню любови із серця все щирого.
Тільки спаси нас, Царице небесна,
Душ наших помоче, вірна, чудесна!

о. М.Д.

БЛАГАЛЬНА ПІСНЯ ДО МАТЕРИ БОЖОЇ
(в часі війни)

Тебе взиває ціла Україна,
Всецедра Мати, Надіє єдина.

2. Най Україна світові голосить
Як много дарів з Твоїх рук відносить.

Ти татарські орди проганяла,
Від воріженьків наш край сохранияла.

2. Ти всегда несла поміч Україні,
І днесь спасай нас в воєнній руїні.

Сподоби, Мати, в тій страшній закладі,
Нам остоятись при Христовім стаді,

2. Зволь нам ще й долі кращої зазнати,
Молим Тя слізною, о всецедра Мати.

За давною піснею подав о. М.Д.

ДЕРІАН

МОЛИТВА

Богородице Діво, в мандрівну годину —
на моря випливаючи, в простір шумкий,
ще разом зором поглянем на Схід, в Україну,
і медалик затиснем в долоні міцній,
той медалик сріберний, що перед роками,
коли вперше виходили в далеч, у світ
моволистими з праці твердої руками
наша мати вязала на шиї. Шумить
далечінь свою пісню чужу і грайливу,
береги промиває солоний прибій...

О, прийми, о, прийми, Богородице Діво,
нас тривожних під прапор оспіваний Твій...

Богородице Діво, далеко у мряках,
за горами, за ріками, за обрієм —
залишили ми, добровільні бурлаки,
найдорожче, найкраще, все рідне своє.
Ми вийшли у світ розшумілий на зорях,
ми вийшли шукати чужинних скарбів;
пронесли ми кришталеве, скривавлене горе,
пронесли ми терпіння і рани віків.
І не має для нас понад батьківську ниву!
І не має для нас понад це більших мрій...

О, верни, о, верни, Богородице Діво,
нас у край незабутній, у свій!

РОМАН ДУРБАК

ЗАРВАНИЦЯ

Раненько скоро світ, у церкві світло тліє,
Людей зі всіх сторін без ліку в Божім храмі.
Ось бачу: бє чолом якийсь дідусь об камінь
Перед чудесною іконою Марії.

Та й не в одного там зболілі трудом вії,
Бо пішки йшли та йшли із сіл далеких днями,
Ішли, щоб біль душі гоїти молитвами
І серця віри дно відкрити в стіп Марії.

А тут і там рве тишу ревний плач жіночий,
Несесь каліки зойк, що губиться в молитві —
І в храмі тихо знов, як у ночі по битві.

А в храмі тім і я молюсь, тихцем шепочу
Жаркі слова благань, так, як лиш серце вмів —
І серце те кладу я в стіп Твоїх, Маріє!...

Зарваниця, 7.VII.1934.

ІВАН ЗАВЕРУХА

НЕПОРОЧНА

Пречиста! Гріхові чужа — одинока
Вини в Ній ні крихти, ні тіни порока,
Бо Син дав Їй чистість сніжної лілеї,
Престол Херувимський вчинивши із Неї.

І Діва і Мати... Хоч Сина родила,
То райська квітка дівства не відцвила —
Відвічного Сонця Зірниця поранна,
На Матір Христову, ще в раї ізбранна.

Пречиста повстала із «Адом» до бою,
Змія грішну главу стоптала ногою,
Полон полонила і волю принесла —
Погребана правда із гробу воскресла.

Як руки Марія ісклала в покорі,
Як зір свій підняла в небесні простори,
Це мольби за нами заносить до Сина:
Від родин до гробу нам Мати єдина.

Пречиста окрита святим омофором,
Їй ангели служать, славлять Її хором.
Бо хвали достойна Небесна Цариця,
Свята, Непорочна, Лілея-Дівиця.

У Божому світлі осяйна, преясна,
В зірочок віночку невинна, прекрасна...
Як довго Марія — і Діва і Мати,
Так довго Їй голову муть зорі вінчати.

Пречиста... Не знала вселюдської скази:
На ній ані тіни Адама прокази,
Син дав Їй невинність сніжної Лілеї,
Престол Херувимський вчинивши із Неї.

« *Наш Приятель* », Львів 1922, ч. 11-12, стор. 150.

« *Благовістник* », Ужгород 1929, ч. 12, ст. 185 (Перерібка).

*« Радуйся, Мати Зорі незаходимої;
Радуйся, світанку дня таїнственного;
Радуйся, бо Ти вгасила вогонь спокуси;
Радуйся, бо Ти просвіщаєши визнавців Тройці;
Радуйся, бо Ти позбавила влади нелюдяного мучителя;
Радуйся, бо Ти явила Христа-Чоловіколюбця ».*

(Акафіст, Ік. 5)

Зореслав (перерібка)

ВЕЧІРНЯ ПІСНЯ

Сідає сонце поза горою —
Настає вечір — поле темніє;
Мала пташина співає в гаю:
« Радуйся Чиста Діво Маріє! »

Синєє небо вкрилось звіздами
І кожна звізда вогнем ясніє
І як би пісню співала зтиха:
« Радуйся Чиста Діво Маріє! »

Роса тепленька з неба спадає,
Малі цвіточки з пороку мие,
Тихо шепоче, якби співає:
« Радуйся Чиста Діво Маріє! »

Вітрець легенький понад лугами
Тепленько, тихо, спокійно віє
Солодко грає вечірню пісню:
« Радуйся Чиста Діво Маріє! »

« Благовістник », Ужгород 1928, ч. 5, ст. 77.

ІМ'Я МАРІЇ

Марія! Солодке ім'я —
Ти мавш Пречистая Мати!
Про нього — потіхо моя,
Я люблю в душі розважати.

Марія! Як мило звучить
Те слово — мов спів Херувимів,
Марія! В нім Бог всі змістив
Наук глибини незміримі.

Марія! — значить це зізда,
Що плесо освічує моря,
Що керму провадить човна
В час бурі, нещастя й горя...

Марія! — гіренький це квіт,
Що гіркости всі в собі має,
Гіркий для Марії був світ
Коли Син Її умирає...

Марія! Найкраща із зір —
Зірниця — післанниця сходу;
З Марії зійшло на весь мір
Відкуплення людського роду.

Марія! В нас Пані значить,
Вічного на небі Сіону,
Що жезл всемогучий держить
На ступенях Божого трону.

Марія! Цариця землі,
Що милим глядить на нас зором;
Вона всіх приймає жалі,
Вкриває своїм омофором!

« Благовістник » 1938, ч. 9, стор. 125.

ПОМІЧ МАРІЇ

Неначе троянда посеред города,
Піднявши корону в вершини небес,
Красується Діво у ліпшому світі,
Внесена над всіма силою чудес.

І Тобі ввижавсь в віковій задумі —
Дімок в Назареті в Ісусом малим
І труди тяжкії на сій слез долині...
Яке то все миле у серці Твоім.

А згадка на теє викликує в Тебе
Все думку про земських нещасних братів,
Котрії в погоні за мимоідучим,
Упали в безодню смертельних гріхів.

І Отець предвічний в любови до Тебе,
Рід людський грішний всегда щадить —
Кого Ти тільки приведеш до себе
Отець предвічний того сохраниць.

« *Благовістник* », Ужгород 1929, ч. 11, ст. 169.

*« Радуйся, бо Ти визволяєш людей від служби ідолів;
Радуйся, захиснице від учинків зіпсуття;
Радуйся, бо Ти спинила вогнепоклонство;
Радуйся, бо Ти пригасила полум'я пристрастей ».*

(Акафіст, Ік. 5)

М. Зорян

ДУМА ПРО КОРОНУВАННЯ ЖИРОВИЦЬКОЇ
БОЖОЇ МАТЕРИ Р.Б. 1730

1. Ой чоґож то в ночі-опівночі крицевіі дзвони грають,
Співи лунають,
У преславних **Жи**ровицях,
Ласки криницях?
Ой бо то раннім-ранком та ще до зірниці,
Народ товпою до святині прибігає,
На коліна упадає,
Пречисту славить-прославляє.
Ой бо то раннім-ранком та стало свитати,
Стали прочани зі сторін далеких прихожати
То з молитвами,
То з хоругвами,
Крізь луки, крізь брами,
Голови клонять, до Пречистої приходять,
Мов діти до Мами.
2. А в тій святині, наче сонце праведне в короні —
Пречиста на святій Іконі,
На вірний люд глядить милим зором,
Всіх боронить омофором.
Утішає всіх плачущих,
Ісціляє всіх страждущих,
Вливає надію-віру за любов офіру.
А в тій святині золотом критій,
Парчею оббитій,
Сімсот свіч воскових сіяє,
Сімсот срібних лямп горить-палає...

Сам Архієрей прибуває,
На коліна припадає,
Молитву словами мовить-промовляє:
« О Преславна і Пречиста Мати Руси-України,
Діво благословенна,
Своїм дітям в Жировицях чудно явленна.
Тобі вся Україна голову клонить
І сльози ронить
Благай, ублагай нам Сина,
О Мати Наша, Мати єдина.
Простри Свої блаженні руки
На нас, на дітей наших, на внуки-правнуки.
Подай нам, о Мати, долі діждатись,
Тебе любити, Тобі служити
І по вік-віка в святій Одности жити »!...

3. Так Архієрей благав і молився,
Слезами прослезився,
Аж на Іконі чудний знак появилася:
Небеса ся отвирають,
Хори Ангельські злітають,
Пісні співають, клоняють голови, схиляють
Небес Цариці, світа Зірниці...
А з Ангелами святі полками
Почот тримають, Пречистій хвалу віддавають.
А по правиці Чистої Дівиці
Святитель давний,
Василій преславний
Руки складає, Пречисту вихваляє:
« Тобою, Пречиста, вселенна радіє,
Всі покоління,
Всі сотворіння,
О Мати-Діво, Пресвята Маріє! »
А по лівиці Небес Цариці
Святий Йосафат пальму підносить,
Пречисту просить:

« О ратуї, Пречиста, народ мій, мою родину,
 Ще й батьківщину Русь-Україну,
 Гей від пошести-мору,
 Та від лютої схизми-роздору!... »

4. Ой як стало теє видіння зникати,
 Стали послї від Риму-Папи прибувати.
 Вінець приносять,
 Пречисту Марію, Діву-Лелію вінчати просять.
 А з ними та князі, бояре,
 Вєсь стан шлїхотний,
 Народ охотний,
 Та ще й сотні війська виступають
 Бубни бубнять, труби трублять,
 Сурми грають,
 А гаківниці литі із криці
 На славу гучно гукають.
 Вєсь мир співає,
 На коліна припадає,
 Архієрей підходить, голову клонить,
 Пречисту Жировицьку вінцем вінчає,
 Ласки звіщає, явно прославляє:
 « На коліна упадайте,
 Пречисту Жировицьку величайте!
 Вона славна по всій Україні,
 В Римі і на чужині,
 На многі літа,
 До кінця світа! »

« Календар Місіонаря », Жовква 1934, стор. 56-58.

О, ПРЕЧИСТА

О Пречиста, благодати повна
 як веселка сяє одяг Твій,
 біля скраней зоряна корона,
 під стопами в'ється пекла змії.

Райська Зоре, Пресвята Дівице,
Наша Ненько, Ангелів Царице,
від дітей прийми, Маріє дар,
прийми мольби і любови жар.

Вже невіра Бога відкидає,
до борні безбожний ворог став,
хай Покров Твій всіх нас покриває,
щоб Твій люд у бою не пристав

Райська зоре...

А як смерти надійде година —
Ти почувш молитовний стон,
ублагаєш, Мати — свого Сина
в небесний нас приймеш Сіон.

Райська Зоре...

« Місіонар », Жовква 1942, ч. 5, стор. 39-40.

*« Радуйся, вірних провіднице до мудрости;
Радуйся, веселосте всіх поколінь;
Радуйся, Невісто — Діво Чистая! »*

(Акафіст, Ік. 5)

ЕВГЕНІЯ К-ІВНА

ПОКЛІН

Склонило сонце русу головку
В поклін найнижчий аж до землі
Та в перлоцвіти, срібні намиста
Прибрало землю в привіт Її.

Склонилось сонце в поклін найнижчий
Молиться тихо природа вся:
— Радуйся Діво благословенна
О Непорочно Зачатая! —

« Місіонар », Жовква 1935, ч. 12, стор. 273.

*« Радуйся, роду людського поправо;
Радуйся, нечистої сили погубо;
Радуйся, бо Ти лукавство обману стоптала;
Радуйся, бо Ти ідолів облуду викрила ».*

(Акафіст, Ік. 6)

Юрій Клен

ЙШЛА СТЕПАМИ Й ПИТАЛА

Йшла степами й питала:
« Де мій Син? Чи не стрівся Він вам?
(А по селах ставки — як дзеркала,
Божий простір веселим качкам).

Чи не стрівся вам десь на дорогах
Синьоокий Христос?
Волосся у Нього
Золоте, як осінній покос »...

За рікою спинила, на ниві
Дідуся, що гнідка поганяв.
Кінь істомлений голову сиву
На плече їй поклав (бо пізнав).

« Чи стрічали Його ви з дарами?
Чи вінчали Його як царя
У високому білому храмі,
Де у вікна світила зоря? »

« Та невже ж тобі ще не сказали? »
Роз'ярився корявий дідусь,
« На усіх перехрестях Його розіп'яли,
І помер твій веселий Ісус.

Біле тіло Його шматували,
Загинали під Ним матюки.
І вовкам на поталу
Розкидали куски... »

Головою припала до гриви...
Враз метнулась назустріч зорі
(Дикі гуси крикливі
Закружляли над нею вгорі).

А за нею навздогін пожежі,
Диму сивого змії виткі.
Біжучи, розгубила одежі,
І махали услід вітряки.

Вдалині над житами
Білим квітом гойдалась вона,
Осипалася там пелюстками...
Маячила, щезала в ланах.

(Із збірки « Каравели »)

« Світло » 1960, стор. 206.

*« Радуйся море, що Фараона душевного потопило;
Радуйся скеле, що спрагнених життям напоїла;
Радуйся стовпе вогненний, що суцям в темряві дорогу
показує ».*

(Акафіст, Ік. 6)

РОМАН ОРІОН КЛИМКЕВИЧ

РАДУЙСЯ МАРІЄ

У пристані на вежах грають дзвони,
Із далечі надранній вітер віє,
Несе солодкий гомін в небосклони —

Радуйся Маріє!

Ген, поза хвиль тремтливе колихання,
Там, де на самоті вітрило мріє,
Уноситься розмолене вітання —

Радуйся Маріє!

Злітають вгору зграї голубині,
Біліють... гинуть... небо лиш синіє...
Благословенна в цій ясній годині,

Радуйся Маріє!

Недільна тиша соняшного ранку
Сповнила груди. Божественна Маріє,
Пречиста Діво в срібному серпанку,

Радуйся Маріє!

(Із збірки « На синіх обріях »)

МАРІЯ Я. КОСОВИЧЕВА

ВІТАЙ, МАРІЄ!

Для Тебе, найкраща Діво,
Найкращі пісні лунають!
Святим найщирішим співом
До Тебе серця зігхають:
Вітай Маріє! — Ave Maria!

До Тебе, найліпша Мати,
Моління сердечні, щирі
Народ прагне завжди слати —
У війнах і в тихім мирі:
Вітай, Маріє! — Ave Maria

О, найласкавіша Пані!
Свята Володарко неба!
В руках Твоїх кожній рані
Є ліки в усіх потребах...
Вітай, Маріє! — Ave Maria!

О, Лікарко скорбних, хворих!
Тебе славить Люрд, — Фатіма, —
І Рим... І усі простори...
І Греція — й Україна:
Вітай, Маріє! — Ave Maria!

Хвала хай же буде всюди
Тобі, благодатна Діво!
У світі скрізь славлять люди
Тебе всенародним співом:
Вітай, Маріє! — Ave Maria! (1956)

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

AVE MARIA!

Діво Маріє! Глянь з висот!
Будь обороною, Єдина, —
Захорони нас в час невгод,
Благай за нами свого Сина.

Коли нас ніч покриє тьмою
Зволь від нас прогнати зло,
Спасай своєю добротою
З бурхливих хвиль життя судно...

Діво Маріє!

Благословенна! Вся Ти без провин!
Ти вся у Божих ласк промінню...
Благослови на труд, на чин,
Відчуй — прийми наш спів — моління.

Коли за маревом в погоні
Розвернеться під нами хлань,
Подай, як мати нам долоні,
А зло відвернеш — тільки глянь

Діво Маріє!

« Рукопис », ст. 52.

AVE MARIA!

Світ увесь спочав —
з церковних веж дзвенить
лиш дзвонів тон;
— Ave Maria!

Залишіть свій труд,
 Зверніть до Діви й Сина спів-канон —
 ось ангели з леліями
 являються з рожевих мли ослон...
 Почерез повінь рож пісні лунають,
 душі блаженні неба досягають...

Святі моління... О, святі пісні,
 що будять дроз захоплення душі...
 О, найсвятіша віро — сило над усі —
 Крильми молінь вітавш в висоті...
 У тихих сльозах потапає біль...
 спів радості злітає з земних піль:
 — Ave Maria!

А як дзвін лунає
 Спів — землю з небом — в радощах — єднає...

« Рукопис », стор. 55.

БЛАГОВІЩЕННЯ

У Галилеї — на весні
 в ожиданні минають дні...
 Не рік — не два — віки вже,
 як Божий люд на Прихід жде,
 як гнеться у ярмі,
 як дожидає змін...

У Галилеї — на весні —
 на ярий лан — упав туман...

Знеможений Народ —
в одінні із верет —
з великим болем ран,
ридає біля храму стін —
а плач — знімається ген до висот:
— Єгово! Адонай!

Ограблений — зруйнований
наш край...

Поглянь — о, Вічний —
Твій вибраний народ —
як та отара — безголова
лишився без Пророків... Воевод...
Віддані ворогам — ми на поталу
у жертву Молоху-Ваалу...
О, горе нам!

Вперш Вавилон —
весь дикий — схід —
топтав наш цвіт — і руйнував Сіон —
Святий Єрусалим...

Коли ж співатимем — побіду Вічного?!
Ледве від орд знайшли ми стрим —
тепер знов Рим — напер на нас...
Єгово: Де ж теє Слово?
Де ж є той Спас —
обіцяний в раю — для нас?!
Що тих обид...
що сліз... що ран... що мук
з Ірода рук...

О, стид нам — стид!
І літо і зима — і осінь і весна —
за віком вік пливе —
а нам — все те саме:
ждемо...

Від нас, о Саваот, лице Ти відвернув,
чи ж не упали ми — з провин своїх?

Із тисячів Ізраїля синів —
 ніхто не бачив списа ні щита...
 І як співати нам побіду Вічного?!
 Нікчемний ми народ, що на шляху упав,
 нас ворог притоптав неначе червака!...
 Пізнати дай нам блуд: незгоду і роздор —
 Зішли, о, Елогім — на зрадників свій грім!...
 Зменши дні кар-покути — собою дай нам бути,
 дай нам на волі жити, дай нашу ціль сповнити...
 Поглянь, о, Саваот! А оживе Народ —
 воскресне — оживе — як Єрихону цвіт!
 З утаєних іскор знов загорить життя...
 Звільниться від наруг народу вічний Дух!...

Так молитесь народ — а в храмі Симеон
 Піддержує — кріпить —
 І люд знов з вірою глядить
 на свій Сіон,
 святий Єрусалим...

Аж ось — і віть Давидова —
 зазеленілася — цвіте...
Живуть і Юахим і Анна,
 спасення звідтам нам гряде...
 В гору серця! Воскликнемо:
 Осанна!
 Всесильний Бог — небесних сил
 поглянув на народ — і Ангел білокрил —
 звернув свій лет
 у Назарет!...

У Галилеї на весні —
 цвітуть лілеї білі та стрункі...

Між цвітами ясніє — як усміх мрії —
Вона!!
В кімнаті тишина — а в тишині дзвенить
мелодія одна...
Задивлена у далину — знімає рамена —
росить сльозами — плаче над нами —
і молиться — Вона —
дівця з цвіту: Ліліт!
Марія!
Чоло Її упало — на долоні білі...
несмілі —
любов'ю надхнені думи
летять у вижину...

В кімнаті тишина глибока,
лиш від Сіону линуть таємничі шуми...
У блиску лун — із неба Божий йде Вістун —
Марії без порока —
в молінь годині —
вістить, що Бог судив в своїй святині.
— Маріє! Радуйся! О, благословенная!
Ти світ — що трутила в безодню Ева,
здвигнеш до світла — висоти...
Прославлена землі і неба королева,
Тобі вклониться Вселенна...
Благословенна Ти в женах...

Затривожилася в своїх гадках
Обручниця Йосифа з Давидового Дому —
і як — в час бурі — грому
захоплена нечаяно туя —
склонилася, мовчить...

Розмерехтілась світла животворна струя,
таємним сяєвом тремтить...

При звуках струн — рече Вістун.
— Хай щезне з серця страх — тривога,
з дочок землі одна — єдина
знайшла Ти благодать у Бога —
Зачнеш і вродиш Сина —
І наречеш Ісус Йому імя...
І буде Він Сіону цар —
землі святої Володар...
Свій люд звільнить Він від обид
об трон Давидовий зіпре Свій щит!...

В безмежному зворушенні,
тремтіюча Марія
відважилась спитати Ангела:
— Як сповниться та благовість?...

Тобі — рече із неба Гість:
Утверджений від віка
Незмінний Господний Завіт!...
У доброті своїй незмірний,
Бог в замірах своїх все вірний...
Сьогодні Дух Святий зійде —
Маріє — осінить Тебе...
І вродиться святе спасення світа!

Най станеться по сьому слову —
Служебниці покірній...

І слово тілом стало...
Між нами пробувало
і жертвенним ділом
з гріху звільнило світ...

Простір сповняє животворна струя —
Дзвенить на струнах гуслі:

Аллилуя!

І розцвітає цвіт...

Лілеї обнялися щиро

і розливають запахи — як миро...

О, сестрички! Сьогодні ми щасливі,
вклонитись можемо Пречистій Діві...

Співаймо псалму про весняні чари...

Проснувся світ... щезли з неба хмари...

Без крижаних заков сріблесті води...

Словнилися слова Пророка,
розвіялася темнота глибока...

І все — що Ева

у темінь трутила, у гріх —
знімається — до Світла лине...

Гряде та ясність опалева

і царство Боже — рай — для всіх...

Співають псалму запаши лілеї...

Співає і Марія:

— Величить Господа душа моя

і зрадувався дух мій в Бозі —

благословенною від нині

назвуть мене всі роди...

Також народ на Україні,
де ясні зорі... де тихі води...

З давен-давна — з княжих часів —
 Марію Богородицю,
 Як Матір свою величав.
 І ми сьогодні —
 у тисячпятьсотліття
 зложім благання квіття —
 до стіп Марії:
 Нехай вона — Пречиста Мати —
 дасть нам побачити —
 у блисках соняшних цей світ —
 Нехай Вона — Подібниця свята —
 держить над нами свій Покров.

1931: (З нагоди ювілею Єфезького Собору).

« Українські Вісті », Едмонтон 1937, ч. 15, стор. 7.
 « Рукопис », стор. 158-163.

ВЖЕ ДОСИТЬ СЛІЗ

Вже досить сліз росило наші віі,
 Вже досить спроб
 і тих невдач
 і страт. —

Маріє-Діво! О, Мати Божа
 Не відбирай нам віри і надії,
 Що жде і нас добро і мир і лад...
 Возьми в свої святі, владарні руки
 Скровавлений цей земний гльоб,
 А щезне сила зла, ворожа,
 Утихне плач,
 скінчатся наші муки...

Маріє Діво-Мати!
Не дай нам пропадати
У морі темноти...
Нехай до правди світло нас веде,
Збери, до брам небесних донеси
Благання-мольби ті з глибини душі
« Да прийде Царствіє Твоє ». —
І буде мир на цій землі. — 1945 р.

« Рукопис », стор. 60.

ДІВО МАРІЄ

Діво Маріє!
Моління скорбні до Тебе линуць,
Ти є і в горю, в страданнях душевних
розрада, ох єдина!
Тому до Тебе, лише до Тебе зір звертаю,
до Тебе кличу, Тебе благаю:
— Нехай поверне спокій до серця.
Враз зі спокоєм повернуть сили на труд...
У темноті живе мій люд...
Для люду хочу жити...
Для люду хочу трудитись...
вiддати все
Нехай країна рідна розкішно цвіте...
Коли ж тут вяне все і гасне
не час мені думати про щастя власне...
Діво, Маріє!
Ти володієш в небі — Тебе я благаю
Верни спокій в мойому серці і душі —

Глянь гине в темноті
мій рідний люд
Верни спокій мені, а вернуть сили на труд...
На труд життя на бій
О, поверни мені спокій.

« Рукопис », стор. 61.

ДО ТВОЇХ СТІП

До Твоїх стіп, — о, Мати Божа,
Складав веселий люд пишний сніп
І волошок і маків жмут...
А нині... там, на Україні, —
Знесилена земля... пустар...
А люди — тільки тіні...
А люди — тільки постаті примар...
А нині — там... не має меж скорбота...
А нині — там одна скривавлена Голгота.
А нині... нині там — ох, там, —
Зруйновані святині, — зачинений молитви храм...
По радощах... по величі... по славі...
Осталися одні кайдани ржаві...

Яких провин не змили ми сльозами?
Чи ж і життя самого Батьківщині
Не жертвували ми в любов'ю?
Чи мало ще поклато з нас буйних голов?
Чи не спливає кров у кров?
О, за який непростений нам гріх
Карає нас Спаситель світу?

Преси за нами:
Нехай молитву-кров прийме Твій Син,
Нехай благословить на новий чин.
О, Мати!
Не відкидай благань!
Учуй народу зов,
І через Сина смерть і страсти...
Спаси від пекла власти...
Поглянь і животворним променем надій
Ти душі нам огрій, —
Скріпи хотіння раз перемогти
Червоний ад... О, Мати Божа!
Тільки Сонцем на нашім небі завидній,
А щевне лють ворожа, —
Заруниться пустар і зацвіте над Україною
Воля і ласка Божа.

« Світло » 1947, ч. 9, Кат. К., стор. 1.

« Слідами Малої Святої » 1949, ч. 3, ст. 2.

З НАГОДИ 30-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ПЕРШОГО МАРІЙСЬКОГО ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ.

Як візія!
Як біла візія —
Ти заедно, Пречиста Діво, являлась нам —
Ти кликала нас за Собою —
в зоряну далечінь... аж там... аж там —
де райське зілля...
де цвітучий сад...
Там, де ягнята білорунні
на зелені левад...
Де грають арфи срібнострунні...
і ангелят душі —
живим вінком —

Круг Тебе вються...
Ми бачили — Ти брала ті душі — як квіти —
до лелієвих рук...
Ми бачили преясний хоровід...
Хор ангелів співав псалом — привіт:
Ave Maria!
З землі орбіт —
з тісного круга —
летіла за Тобою наша туга...
Ти засдно являлась нам —
як лелія... як біла...
І ми — громадка нас мала, несміла,
від радощів і від туземних мук
звернули хід — аж там —
Куди те райське зілля запашне...
куди ті осяйні левади...

Стежинкою стрімкою —
понад безоднею страшною —
звернулись ми в зоряну далечінь...

Твоя поява — райський сон...
Ми радо віддали Тобі —
душі в полон...
Твої ми діти!
Маріє — Мати?
Душам втомленим Ти бальсам!...
Щезав перед нами мла і тінь...
Ми світло бачимо...
Захопленим очам —
показуєш дорогу...
Як сяєво на морі —
Заблуканих плавців веде —

Ти нас ведеш — піддержуєш у днях знемоги —
спасавш від загибелі — заглади...

Минуло трицять літ —
як стали ми під Твій Прапор!
Ти, Охороннице Свята —
нас в лихолітті зберегла —
Ти наділяєш нас добром —
скріпляєш силою у боротьбі —
зі злом...
І не вялить сердець посуха...
ні буревій не ломить духа...
Приймаємо із рук Твоїх в покорі
і труд — і біль...
Сповняємо повинність радісно — бадьорі —
задивлені в найвищу ціль —
святу — мету!

А в ювілейну цю хвилину —
благаємо Тебе, Єдина:
— Маріє, Ти, що ціль дала очам —
дай і грімких, могутних слів устам,
щоб всіх єднали ми під Твій Прапор,
аж всюди зазвенить срібlistий хор:
Ave Maria!

« Мета », Львів 1934, ч. 44, стор. 3.

МОЛИТВА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ

Мати Єдина!
Дім — що під Твоім здвигнувся Покровом —
Це нам твердиня — кріпость і храм —
Це на бурхливому морі — острів!

Мати Єдина! Мати Свята!
Ми молимося зеднаним хором:
Дім цей — Святиню — нашу любов —
Крий нам Твоїм омофором!
Храм наш — і нас крий — від зла — темноти!

Сильні, охочі і молоді ми,
Але у світі багато доріг —
Дай, щоб минали ми темінь і гріх —
Просто веди нас — де наша мета!
Перло глибин!
Силу скріпи в нас — на чин!
Нашу майбутність —
Дай нам — як золото — кути в огні!
Хай нас не ломить сумнів ні жаль —
Дай, щоб ми були — як тая сталь! —
Крий від невдачі...
В час бурі гарячий —
Хай буде над нами Твій омофор!

В єдності молитесь хор:
Дай нам перемогу!
Дай нам звороти темінь лукаву,
Дай нам здобути силу і славу!
Дай нам побачити соняшний світ!
Мати! Пречиста, ясна, свята!

Помилуй!!!

1931 р.

МОЛИТВА ДО ПРЕЧИСТОЇ

(З нагоди посвячення засанської церкви в Перемишлі)

Тут нині —

у княжім городі —
посвячення Святині!

Лунає дзвін!

Лопочуть коругви!
Йдуть лави горожан...

Із сіл, з усіх сторін

спішають гуртки прочан...

Лунає дзвін!

Тут нині

і жертв і трудів наших жниво!

Страждуща Мати й Приснодіво,

Учуй жаркі слова благань:

— Поглянь

і Церкву цю благослови!

Тобі на славу під Твоїм Імям

Здвигнули ми Святиню цю.

О, Мати Божа,

Не дай, щоб знищила її

міць зловорожа —

Будь захистом — щитом у время люте.

Нехай і в бурі час

устоїться нам Церква та —
як незнищима!

Нехай на місці тут —

і для грядучих поколінь

Останеться як символ!

Тяжкий нам до спасіння шлях...
Ти будь нам джерелом відроди,
Спасай нас від заглади...

Нехай Твої мечі
боронять наші душі...

Серця складаємо до стіп Твоїх.
Молитва наша все одна:

— Страждуща Мати,
будь Матір'ю і нам!

Благослови цей храм
І храму ктиторів
І скорбний люд
І край наш весь
благослови!

Скріпи нас вірою тією:
— Шлях на Голгофту — шлях до воскресення!
А заспіваємо і ми
свій Великодній, радісний тропар...
І оживе давних діл слава!

Перемишль, у квітні 1935.

« Мета », Львів 1935, ч. 16, стор. 15.

МОЛИТВА МАТЕРІ

Маріє! Маріє!
Рятуй нас як Мати!
Ти наша надія,
Не дай нашим дітям у темі пропадати,
Хай сонце над ними ясніє!
Маріє! Маріє!

Ти наша відродо!
Поглянь на ті діти, хиткі як лілеї,
Не дай на загладу!
Тобі ми над ними звіряємо владу!
Прийми серця жертву,
Прийми і моління:
Зверни наші діти на шлях просвітління!
Маріє! Маріє!
Їх темінь убити не сміє!
Не сміє і ворог знущатись лукаво,
Лиш Бог і край рідний до них має право!
Нехай же ростуть всі на славу!
Хай сонце над ними ясніє!
Від зради, від зависти, страсти
Спасай їх як мати ласкаво,
Не дай їм упасти у сіті ворожі.
Хай будуть собою як цвіти ті Божі...
Любов твоя чиста, вогненна
І поміч твоя все спасенна.
Хай сонцем над ними ясніє...
Тебе за покров твій благаєм,
Єдина і благословенна Маріє!

« Світло » 1968, стор. 283.

МОЛИТВА ПРОЧАН

І знов перед Іконою Твою
Прочани стали ми на вколішках.
Хоча убогі, все ж ми тут щасливі
І сльози радості тремтять в очах...

Тут наші предки помочі благали,
 Прийдуть і діти в черві покоління...
 І Ти на них поглянеш, Скорбна Мати,
 Ти тільки знавш всю вагу терпінь...

Народ увесь наш від віків страждає,
 У горю горнеться до стіп Твоїх.
 І очі ті, що бачили смерть Сина
 Тут дивляться на кожного... на всіх...

Ті очі Матері, очі благодатні,
 Ті очі милосердя джерелом...
 Сам погляд їх журбу змінює в радість,
 Сам погляд їх перемагає зло...

Коли в благословенній цій хвилині
 Ми бачимо Тебе яснішу зір,
 Душа в щасливій вічності вітає,
 Щезає час... щезає і простір...

В поклоні перед ясністю Твоюю
 Не просимо про зменшення днів кар.
 Ми тільки просимо Тебе, Маріє,
 Нехай в серцях не гасне віри жар.

Скріпи в нас віру в Провидіння Боже,
 Що нас веде по терні до мети.
 О, Божа Мати, Гошівська Маріє,
 Наш труд і жертви всі благослови!

« Рукопис », стор. 46.

МОЛИТВА ПРОЧАН ДО ГОШІВСЬКОЇ БОГОМАТЕРИ

Вітай, вітай нам, Гошівська Маріє!
 Вітай Княгине Бескидів — Підгір'я!
 Ти в нашім горю — наша вся надіє,

О, Найясніша зі всіх зір сузір'я.
З сердець пливе молитва ця палка:
— Благослови нас, Мати Пресвята!

Минуло двіста літ, як на Підгір'ї
Ти звіздою ясною заблисла нам, —
За чудеса Твої, за щедрі дари
Народ здвигнув Тобі величній храм.
Перед Тобою, як колосся лан,
В поклоні гнуться голови прочан.

Скріпи нас Предків вірою святою,
Натхни нас силою до боротьби, —
Дай перемогу над темнотою,
До світла правди нас спрямуй — веди!
В серцях прочан молитва все одна:
— Веди до світла, Мати Пресвята!

Із Галицьких земель усі прочани,
Тебе благаєм, в ювілейних днях,
Здійми тягар гріхів із душ втомлених,
Нехай не ломить нас тривога-жах...
Освободи нас від усіх покус,
А жити дай нам, як велить Ісус...

Вітай, вітай нам, Зірничко Підгіря,
Свій блиск поширюй по всій Україні...
О, розбуди нас до життя нового,
Хай щезне холод, мертвота і тіні...
З сердець пливе палка молитва-спів:
— Будь Матірю нам серед тяжких днів...

На Ясній Горі, при Твоїй Іконі,
прочани дізнають чудес-потіхи,

Недужі, кволі, сироти, каліки,
Вертають скріплені під рідні стріхи...

О, Чудотворна! Це Твоя любов
Бере нас, як дітей, під Свій Покров!...

(На спомин прощі перемиської землі на Ясну
Гору в Гошеві 9-10.VII.1938 р.)

« Пресвятая Богородице спаси нас », Львів 1938, ч. 3, ст. 41.
« Рукопис », стор. 44-45.

О, ВЕРНИ МЕНІ СПОКІЙ!

Діво Маріє!
Могутно лунав голос дзвону...
Чи прескорбні благання мої
дійдуть до Твогого трону?

По трудах світ спочине,
Настане вечір милий,
моя ж душа у даль лине,
туди, де руїни і могили...

Чую вітер в полі,
між листям щось шепоче,
мені він певно оповісти хоче,
як гине нарід рідний...
Знаю, скільки в шепоті
скривається терпіння...
Степами безупинно вітер блукає,
та зітхань збирає...

Діво Маріє! Прескорбні мольби до Тебе линуць...
Ти в гору — страждань —
відрада душевна, єдина...

Тож я до Тебе звертаю зір
з тугою і кличу, Тебе благаю, Мати:
— Нехай Україна зазнає щастя — долі!
Нехай цвіте розкішно!
Поглянь на Україну,
Окрий своїм покровом,
а серце кине тугу...
Верни нам славу і волю!
Діво Маріє! Ти володієш в небі.
За нарід поневолений Тебе прошу:
— благослови нас, Маріє!

«*Рукопис*», стор. 53-4.

О МАТИ БОЖА

О, Мати Божа глянь на нас,
Захорони і в бурі час!

О, зберігай нас в чорну пору
У днях воєнних хуртовин,
З низів, де смерть і біль і горе
Веди до осяйних вершин.

По днях недолі і терпіння,
О, Мати дай спокійних літ,
Поглянь на юне покоління
Скріпи весь людський Рід!

Отсі мольби ми шлемо враз:
Будь милостива і для нас!

Нехай утихне крик розпуки,
Здійми з наших пліч тягар —
Скріпи на чин і наші руки
Даєм серця Тобі — як дар!

Серця, як дар, прийми від нас,
Будь Матір'ю нам в кожний час!

« Рукопис », стор. 136.

ПІД ЗАХИСТОМ СВЯТОЇ ДИВИ

Ограблений, пустий
наш рідний чорнозем —
Без проводу й поради —
у безвісті ідем...
Знеможені — голодні —
спинились ми
Над берегом безодні,
а ніч така глибока,
а ніч така грізна...
Хто ж збереже нас від заглади?
Хто через прірви поведе
на правий шлях?
Прочани! —
зачнімо свій псалом —
Вона погляне —
наділить нас добром —
І від загибелі спасе —
Вона — Марія без порока,
Прославлена в віках!

В бувальщині —
 Пречиста, Пресвята
 У зоряній короні
Все предкам нашим з поміччю ішла —
Все подавала їм — в негоді —
 Свої зоружені долоні...

Володарі —
 Володимир Великий
І князь наш Мономах —
 Під захистом Святої Діви
Край боронили від ватаг —
І гинули половці,
Щезали орди печенігів диких...
В ходьбі подій —
 Лицарство наше — козаки —
Із піснею: « Під Твою милість » —
 Ішли у бій —
І боронили християн
 Від турків, від татар...

Прочани!
 Вложім у наш псалом
 Душі ввесь жар —
Нехай палає наша пісня,
 як жертва цілопальна —
Вона — Марія — без порока —
 На втомлених прочан —
 погляне —
І силою надхне нас — до розправи —
 З нащадками татар...
І покінчиться ніч глибока,

Скінчиться час і проб і кар,
Настануть дні —
і величі і слави!

« Рукопис », стор. 58-9.

ПІД ПОКРОВОМ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ (1037 - 1937)

О, ні! То не блакитний міт,
ні казка опалева, —
то справді Дія,
то так було!
Тоді — давно Вона, Марія
Та Мати Божа й неба королева,
взяла і Київ наш і нарід наш
під свій покров.
І нині —
хоч ворогів насила
весь край руїною покрила,
Вона вітає там —
в Акрополі — зруйнованій твердині
на сторожі стоїть...
Її любов
і досі зберігає нас...
Вона —
у тьмі стоїть
показує нам шлях...
І ми — хоч з брязкотом заков —
йдемо до сонця-правди —
до мети.

Не поглотив нас татарин,
Не поглотить і нащадок його...
Душа народу в глибинах своїх
скриває силу-міць на творчий чин...

Тремтить над Києвом ще блиск заграви...
Настануть знов дні розквіту Держави,
вільний відкриється нам шлях —
Як в днях —
коли то Ігор йшов на Дон —
коли то хвилями Босфорських вод
Олег плив здобувати Царгород,
Як в днях могутности і слави...

Ні! — то не сон —
не мрія...
І тільки ворогам кривь згар і дими
лице Її незримо —
Вона ж, Марія, Мати Божа,
на Україні присносуца
держить над нами омофор...
Її любов
нас береже-спасає...

Народу хор
хвалу Її співає...

« Світло », Торонто 1950, ч. 5, стор. 16.

ПІСНЯ ДО МАТЕРІ БОЖОЇ
В ЛІСКУ ЧЕРНИЛЯВСЬКІМ

В ліску Чернилявськїм керниця,
Цілюще, чисте джерело,
Про велич Божу та водиця

Шепоче й нині — як давно.
До джерела ходімо враз,
Там лік знайдеться і для нас!

В Ліску преславнім, у святині,
Там — Матір Божа всіх нас жде,
Як перед віками — так нині
Під свій покров нас всіх зове.
На прощу всі ходімо враз —
Там — Матір Божа жде і нас!

Її обличчя у Іконі
Як теє сонце золоте —
Вона подасть і нам долоні,
Почерез прірву проведе.
Сини й доньки ходімо враз
Там — Матір Божа жде і нас!

Минуло років більш як триста
Як монахи здвигли Їй храм —
А славна ласками Пречиста
Здавна до нині — кріпость нам!
Ходім мольби зложімо враз
Нехай від зла хоронить нас!

О, зберігай нас в чорну пору
У днях воєнних хуртовин,
З низів, де смерть і біль і горе
Веди до осяйних вершин.
О, Мати Божа глянь на нас,
Захорони і в бурі час!

По днях недолі і терпіння,
О, Мати дай спокійних літ,
Поглянь на юне покоління
Скріпи весь Український Рід!
Отсі мольби ми шлемо враз:
Будь милостива і для нас!

Нехай утихне крик розпуки,
 Здійми із наших пліч тягар —
 Скріпи на чин і наші руки...
 Даєм серця Тобі — як дар!
 Серця, як дар, прийми від нас,
 Будь матір'ю нам в кожний час!

Перемишль, в квітні 1936 р.

« Рукопис », стор. 56-7.

« СЕ МАТИ ТВОЯ »
 (Св. Йоан, ХІХ, 21)

Завершилося... Терпіння чаша випита до дна —
 Те, що пророкував закон — сповнилося —
 і Він умер —
 Він — Син Її — і Пан — і Бог
 за ближніх — за братів своїх життя віддав
 за все людство — Він хрестну смерть прийняв.

І бачила Марія Сина добровільні муки,
 на скрані бачила вінок терновий
 і чула сім остатніх слів,
 що в серці матері були — як мечів сім...
 Прибитий до хреста — з верхів Голготи
 ще кликав Він: « Жажду... »
 А чернь проклоном грала...
 Злочинними руками кидала жереб — о хитон...
 І бачила: Схилилась голова
 і Він умер —
 Він, Син Її — і Пан — і Бог!...

Страждання величчю
стривожились жорстокі вороги,
замок здичілий тлум,
утихли крики, сміх і глум...

В годину цю важкої муки,
як умирав Господь-людина —
сафіри небосклону зблідли
і сумерки лягли на яр Йордану — померк Сіон...
Здрігнулася земля
і кедр упав з верхів Ливану...
Всечорні хмари вкрили світ
і блискавки посипались із них —
устало тут і там полум'я...
Жах огорнув людей — аж до безум'я...

Із ран Христових ще спливала кров,
як тисячна юрба із острахом німим
вертала знов в Єрусалим...
З юрбою дикою ішли і друзі
і учнів гурт ішов — в журбі і тузі...
Скінчилася кривава драма...

Довкола ніч... і тишина таємна
і тільки ще у безвістях завив шакаль...
Здрігнулась ще земля — з гірських узбіч
каскадами спливав Кедрон у темну даль...

Об грань каміння брил оперта постать Дольорози...
До краю змучена — без сил — а в серці біль і жаль...
Сама...

І тільки гріб... холодний гріб...
І пальми ті, що розсипають роси-сльози...

Всечорна плахта хмар — покрила світ шатром —
— Хиба це я стояла під хрестом?
Хиба це Він ось тут лежить?
Цить, серце, цить —

Зір не гляди... не ліч...

Немає більше зір...
Для тебе миготять крізь темінь ночі ті три — хрести...
Чого ж іще шукають очі?
Сама осталась я... остався біль,
що каменем лежить на груді...
І в серці мечів сім...
Сама? А деж ті люди — для котрих умер
мій Син — мій Пан — мій Бог?

Всечорна ніч довкола нині...
Яка ж ясна та ніч була —
тоді — у Вифлєсмі...
Зоря усіх в Вертеп вела —
Царі і пастирі складали дар
моїй Дитині... Мій Син — був Володар...

До чину рвався юнаком —
за Ним почерез Галілею —
прибічників йшла лава...
Недавно так — іще у цю неділю —

народ співав Йому:

— Осанна — слава!

Хто ж, як не Він оголосив братерства право?

Хто дав Новий Завіт — Завіт любови?

А всі стежки Його життя

вели на шлях Голготи...

І відійшов назад з краю брехні і зрад

у царство зізд...

Мені ж — страдальній матері своїй

віддав в опіку всіх... за всіх умер...

Молитися казав — за ворогів...

І хоч у серці мечів сім —

я буду Матірю усім —

бо так хотів мій Син — мій Пан — мій Бог!

На небі стали продиратись хмари —

над обрієм замиготіли зорі

і місяць осріблів вершок Голготи...

І бачила у візії своїй Марія,

як тисячліття вихром пролітають...

Йде покоління нестримний хорівід...

Мандрівники із радісним тремтінням —

звертають очі з словами: О Мати!

Допоможи в душі окови зняти —

В полум'я — жар любови — розпали...

Будь захистом!

Душею чула голос світа всього:

«Благословенний плід життя Твого»...

І вираз болю щез з лица Марії,

розтаїв наче лід в промінню сонця...

І загуло в космічному морю

і задзвенів незримий хор:

— Воскрес!

І чула відгомін з низів землі,
з тернистого шляху... із України —
— Воскрес!

бо кожна істина у світі воскресає,
воскреснеш нам і ти, Батьківщино —
це там твоя Голгота —

розпята ти!

Із ран спливає кров — кати ликують —
а зрадники кидають жереб — о хитон...

А Юди гріш — скрань соромом палить...

О, не лякайся...

За Юди чорний чин — жде Юду чорна плата...

Нащадкам Каїна — один кінець...

А ми — ми віримо:

— Страдальна Мати — Матірю нам все була...

Вона держить над нами свій Покров...

Складаємо все жертву чисту

і ясна полумінь іде в гору...

П'ятно межиусобиць — ми кровю змиєм...

Рабство та самолюбство викинем з душі...

І як Страдальна Мати — істині своїй —

дітей своїх дамо у жертву...

І здвигнем з руїн Єрусалим!

« Мета », Львів 1934, ч. 13, стор. 1.

ТРАВНЕВІ КВІТИ

До Тебе, найсвятіша Діво-Мати,
Травнева пісня із низів пливе, —
Все, що на наших нивах процвітає
Привіт до стіп Твоїх, Маріє, шле.

І нас у стіп Твоїх і цвіт на ниві
Благослови у своїй доброті,
Все, що цвіте, окрасою най стане
Колись і там у райському саді...

Найкращі нашої душі три цвіти
Прийми, Маріє, під святий Покров,
Нехай і в час грізної заверюхи
Цвіте надія, віра і любов.

А душі всіх зневірених, холодних,
Що пропадають в нетрях темноти,
Огрій любовю, осіни їх світлом,
І радісних зверни до висоти.

Нехай з грудей принижених, убогих
Поллється пісні травневої звук,
Нехай пливе до стіп Твоїх та пісня
Як спів пташин — як запах піль і лук...

« *Рукопис* », ст. 47.

*« Радуйся, покрове світу, ширший від облаків;
Радуйся, поживо, що манну заступила;
Радуйся, служебнице гостини святої ».*

(Акафіст, Ік. 6)

ЄВГЕН КРИМЕНКО

МОЛЕБЕНЬ

Голубі ризи небо одягає,
Поля шовковий простягли покров,
В ліску кадило вітер роздуває,
Рожево схід розкрив молитвослов:

Вічно оспівана,
Богом злеліяна,
Сонцем осяяна,
Цвітом замагна,
Діво, молися за нас.

Під образ рожі діточки складають,
Навколішках розмолені батьки,
Серця радіють, а уста співають,
В набожнім ритмі цокотять чотки:

Духом обручена,
Скеле незрушена,
Джерело радості,
Кріпосте в старості,
Діво, молися за нас.

Паломник місьць Пречистої шукає,
Аскет в чужині з Нею розмовля,
Летун за Нею до небес літає,
До Неї в сні сміється немовля.

Мати Спасителя,
Душ Утішителя,

Вірна Супутнице,
В горю Заступнице,
Діво, молися за нас.

Склонило сонце світлу авреолу,
На заході розлився аметист,
У храмі ночі, при планет престолі
Сріблистий місяць служить акафист:

Зоре над зорями,
Земле між морями,
Шлях опромінений,
Раю відчинений,
Діво, молися за нас.

« Світло » 1969, ч. 5, стор. 170.

В УКРАЇНІ

Ти йдеш кудись, Діво Маріє,
Хоч поле кругом процвітає,
Вітрець трави-хвилі леліє,
Хоч золотом сонце сіяє.

І де Ти на ліс не поглянеш,
Там пташка вже пісню співає,
На полі ногою де станеш,
Там цвітка нова виростає.

Всміхнешся до грішника, Мати,
І жаль йому серце ворухить,
Заглянеш до вбогої хати —
І Твій погляд все горе заглушить.

Ідеш... Аж гляди! Потопає
Село у садках, зеленіє
Скрізь степ, мов те море безкрає...
Ти йдеш в Україну, Маріє.

« *Нова Зоря* » 1968, ч. 20, ст. 1.

*« Радуйся, служебнице гостини святої;
Радуйся, земле обіцяна;
Радуйся, земле молоком і медом текуча.
Радуйся, Невісто — Діво Чистая! »*

(*Акафіст, Ік. 6*)

Б. КУРИЛАС ЧНІ

ГОШІВСЬКА ПРЕЧИСТА

Гора ясна, де Прекрасна
Діва сіяє...

Народна пісня

Богомати і Діво! — Ти — Сонце Карпатських гір,
Що любиш шум ялин й гуцульські полонини
Й букети гвоздиків і нахощі ожини
Покладені колись на Твій барвний престіл.

Пречиста! З перлових райських брам
З-між янголів, задивлених на Твого омофора
Споглянь, споглянь, як варварська потвора
Геть рознесла Твоєї слави храм.

Лиш смутно сосни там гудуть, де юрмились прочани
Й ридають мачки там пресрібними росами
На опустошеній ясній Горі.

Та дивну міць таїть ще Гошівська Скала
І Лавра Київська й Почаївська Земля
Й Софія білокамінна в Нерушимій Стіні!

«Голос Христа Чоловіколюбця» 1960, ч. 5 (105), ст. 97.

ДОЗВІЛЛЯ У ЄГИПТІ

Чудесна синя ніч, троянд пахуча велич:
Загорнений у плащ, з рукою під виском
Обручник Йосип спить, заморений шляхом,
Поблизу ж жув в'ючак спроквола сизий терлич.

У Сфінксових підніж, на Ніловім зарінку
Із косами на грудь сніжна Марії стать;
І срібні зіроньки в молодиком глядять
На зоряне хлоп'я, загорнене в косинку.

Виструнчуються он самотні пальми дві
І Нітрійський пустир зажеврів таїнами,
Здається, он Синай горить знов купинами,

Євангельський символ на Вигнаних путі...
Лиш загадковий Сфінкс наврочує поля
І зоряне Дитя при грудях віддыха!

« Календар Світла, 1965, стор. 81.

*« Радуйся, квітко нетлінности;
Радуйся, віночку чистоти;
Радуйся, воскресіння прообразе ясний;
Радуйся, Ти, що життя Ангелів показала;
Радуйся, дерево, що родиш овочі на поживу вірним ».*

(Акафіст, Ік. 7)

ТЕОДОР КУРПИТА

AVE

У розцвіті рожевім трави
І синя флейта — небеса.
Немов чернець стою я сам
Із піснею на серці: Ave!

За мною полум'ям заграви
Вечірні блимають вогні
І в фіолетній тишині
Несеться дзвона срібне: Ave!

Прийми із серцем нелукавим
Мене, Маріє, під покров.
Тобі жертвую душу, кров
І серця свого тихе: Ave!

Дозволь в Твої ступити лави
Відважних, смілих, чесних слуг
І в час незгоди і наруг
Тобі співати вічно: Ave!

4. V. 1936.

« Дзвони », Львів 1937, ч. 5, стор. 171.

КНИГА З БІБЛІОТЕКИ
СВЯЩ. МАГДІНА
О. ВІКТОРА

КУРЦЕВА

ПІД ТВОЮ МИЛІСТЬ...

Під Твою милість, покров любови,
Маріє, Діво, горнемося всі.
Прийми піснь нашу, потіхи словом
Зроби нам душі — серця грішні.

І просьби наші, мольби, благання,
О Мати Божа, нині прийми,
Тай увільни нас від сліз ридання,
Бо втіхи сонцем, Мати, лиш Ти!

Єдина чиста, Маріє, Мати,
Від скорб-печали нас ізбави,
Ізволь спасення руку подати
До серця свого нас пригорни!

« Календар Доброго Пастиря », 1949, стор. 133.

« Радуйся, деревино ряснолиста, що багатьом дав захист;
Радуйся, бо Ти породила Відкупителя поневоленим ».

(Акафіст, Ік. 7)

Н.К.

З ЦИКЛЮ « МОЛИТОВ »

Буди, Госпоже, Милость Твоя на нас...
Буди нам Захистом,
Мати Небесна,
Радісно-болізна!...
Духа прияла Ти, матірю стала Ти Вічного...
Матірю стала, радість пізнала болізну...
Болізну радість,
Боязку радість,
Сльози без сліз...
Радість віддала Ти, муку прияла Ти горестну...
Муку прияла, Сявом сявш
Світові;
Буди нам Захистом
В тугах і radoщах,
Мати Пречиста!...

« Дзвони », Львів 1932, ч. 2, стор. 81.

*« Радуйся, бо Ти породила Провідника заблуканим;
Радуйся, Судді праведного убогання;
Радуйся, багатьох гріхів прощення ».*

(Акафіст, Ік. 7)

Дм. Леб'як, ЧНІ

НЕУСТАННА ПОМІЧ

У синіх, злотих барвах на іконі
У княжо-діямантовій короні,
Зо співжалінням, смутком ув очах,
З наляканим Дитятком на руках —

Святий Лука віддав, як міг, подобу
Чи радніш тінь, не точну, хоч чудову
Цариці світу, Янголів, небес
І Розподільниці всіх ласк, чудес!

З Її обличчя сяє жах, тривога,
Та водночас і мужність, перемога.
Бо хоч і хрест і списа (згадка мук)
Немов спадають Янголам із рук,

То Мати Божа дивиться спокійно,
Вона ж придержує Христа постійно;
Об грудь Її оперся Божий Син,
Чи Він відмовить Їй хоч раз один?

О ні, Вона у Нього сильна, всемогуча,
Вона потіха грішних невсипуща,
Вона ця Неустанна поміч всіх,
Що просять, молять в Неї ласк-потіх...

Благаю, Матінко, за тих, що в нарузі,
Молю Тебе, прошу за тих моїх друзів,
Що в тюрмах, кайданах, розбиті у тьмі.

Не сам, я чую життя мільйонів,
Кипить моє серце й гомоном дзвонів
Мільйони голосять у бездні душі!

Подай нам Ісуса, життя, воскресіння,
З кайданів, з неволі подай нам спасіння,
Ти ж Мати Страдальна, Ти знавш наш біль...
Подай же, Пречиста, ту Божу весну,
Пошли в наші руки обнову чудну
Та змиє з сердець наших тюремную цвіль!

« Календар Голосу Спасителя », на р. 1949, стор. 3.

*« Радуйся, бо Ти вмітила Бога невмістимого;
Радуйся, величного таїнства брамо;
Радуйся, для невірних новино нечувана;
Радуйся, для вірних похвало найвища;
Радуйся, пресвята коліснице Суцого на Херувимах;
Радуйся, осідку преславний, Суцого на Серафимах ».*

(Акафіст, Ік. 8)

Василь ЛІМНИЧЕНКО

AVE MARIA

На сірих брижах ранок забілівся,
Немов воскресла зночі ясна мрія...
Я з думкою про Тебе з ложа звівся:
Хвала Тобі, хвала!

Ave Maria

Встаю, щоб знову розпочати похід
Крізь хуртовини, вихри й буревії
Зловісної, безжальної епохи —
Під синій омофор!...

Ave Maria

Благослови, Пречиста, ранній воздвиг
Моїх спомог, щоб забреніли в діях
І заблистіли в дні, мов срібні гвозді,
Мов ясні зорі в Твому омофорі!...
Хвала Тобі, хвала!...

Ave Maria

« Наша Мета » 1969, ч. 19, ст. 1.

ДО ЯСНОЇ ГОРИ...

Із душ, нанизаних чуттями скарг і кривд
І сподіваннями та споминами днів
Прокладені шляхи до Ясної Гори,
Якої світлий Верх вже два віки виднів...

Впродовж цих двох віків туди йшли шукачі
Здорових, свіжих сил та життєвих полекш,
Йшли з безоднями страдання у душі
На наш прясний Верх, до брам його, до веж.

Це ж чудотворний Верх! Його храмний поріг,
Сцілований часом і мільоном уст,
Це світляна межа печалів і потіх,
Погідних почувань душі й тремких покус!

Це наш рідимий Верх! Його храмний вівтар
Це пристань грішних душ, що наче кораблі
Із вихорів та бур (із досвідів і кар)
Натрапили на твердь багнистої землі!

Із цього вівтаря вже много-много літ
Блакитна Пані ласк прочанам вік пряде,
Тому на Ясний Верх і до його воріт
Наш нарід звідусіль щороку йде та йде...

І душі, терзані чуттями людських кривд
І сподіваннями та споминами мук
Несе з усіх сторін до Ясної Гори
Під теплий омофор, до сніжнобілих рук.

До сніжнобілих рук, що кужелі прядуть
На кроснах Божих ласк, ясніших від всіх зір,
Мандрівники землі на радощі ідуть...
...До Ясної Гори, найкращої з Підгір...

« Місіонар », Ж. 1937, ч. 8, ст. 169.

ЗА ВСІХ МОЛИШИСЯ БЛАГАЯ

« За всіх молишися, Благая... »
З грудей народу пісня ллється,
А надомною сум вітає
І дим кадила в гору в'ється.

Студену плиту мармурову
Сльозами покаєння рошу
І в Тебе, Маріє, ясна, чиста,
З глибини душі розради прошу.

Мов судно вітри розбили
В загравних лунах, ще до зорі,
І срібні керми поломили
На розхвильованому морі.

Та я шлю мої сподівання
Під брами Твого хорому,
А сам на прахах тихо плачу
Від смутків, болів та сорому.

Хто мої болі приколише,
Кому про смутки розказати,
До кого ж маю пригорнутись,
До кого йти, ласкава Мати!?

До Тебе йду... До Тебе несу
Мої надії і вагання,
Згадай на мов пересилля
І вислухай мов благання.

« За всіх молишися, Благая... »
З грудей народу пісня ллється...
Матусенько моя ласкава,
До Тебе мов серце рветься.

« Календар Сирітського Дому », на р. 1936, ст. 44-5.

« Благовістник », 1938, ч. 8, ст. 109.

МАРІЯ Й Я...

Тоді, як грім паде на мій дім
І бє в мої набутки,
Я, хоч тремчу, не леменчу
Й не попадаю в смутки.

Бо ми тоді на самоті,
Далеко за юрбою,
Вдень чи вночі (і клячучи)
Говоримо з собою.

Ти — кажу я — зоря моя,
Марів, Мамо, Нене...
В моїй журбі — хвала Тобі,
Не забувай за мене!

Бо там, де Ти, нема глоти,
Ні ярмарочних криків,
Нема торгів, ні ворогів,
Там все святе, велике.

Бо там не те, що золоте
Ціниме і вальорне,
Там дороге все, що блага,
Надземне, Боже, гарне.

Там глибина душі до дна
В переливах бурлиться,
Там інший світ, без меж, без літ
До вічних зір перлиться...

« Місіонар », Жовква 1937, ч. 8, ст. 187.

« Місіонар », Філядельфія 1954, ч. 5, ст. 134.

РАДУЙСЯ, ДІВО!

Радуйся, Діво!...

Милосердна!...

Поглянь на наш прескорбний вік!...

У ньому вивелася скверна

Й панує грішний чоловік!...

Стовпилися над нами хмари!...

І вихор нас на кусні рве...
З землі, з упадку, з царства кари
Тебе на поміч нарід зве:
— Радуйся, Діво!...

Радуйся, Діво!...
Повна ласки!...
В Твоїх руках — моя судьба!...
Життя при Тобі наче брязкіт
Походу в ясних боротьбах!...
Мій сум при Тобі все сміється
Маріє, пресолодкий сне...
Мій кожний день, що болем вп'ється,
На раменах Твоїх засне!...
Радуйся, Діво!...

« Календар Праці », 1961, стор. 18.

*« Радуйся, надів безнадійних;
Радуйся, лобове наша понад усі бажання.
Радуйся, Невісто — Діво Чистая! »*

(Акафіст, Ік. 7)

I. Л-о

БЛАГОСЛОВЛЮ ТЕБЕ, ПРЕЧИСТА

Благословлю Тебе, Пречиста! —

В вечір,

як соненько хоронить соненько в могилу,
вбира в-останнє в золоті намиста
і в дерні-гробу зелєнь заполючі
притрушені сльозами рос ховає —
в душі

псалом туги

прискорбну пісню грає, —

Тобі, Пречиста, молитви я шлю
й за біль-тугу

Тебе благословлю.

Благословлю Тебе, Пречиста! —

Ранком,

як соненько воскресєє в ясну силу,
вбереться в злото стеля дня перлиста;
щоби забути чорні коси ночі
зелєна хвиля, дзеркало безкрас
глуші

усі журби

в акорд сміху зливає, —

Тобі, Пречиста, в молитві я шлю
й за сміх — весну

Тебе благословлю!

Лучка А.

МАРІЄ — МАТИ

I.

Богородице Діво радуйся!
Кличем до Тебе з долини слез,
Ти повна ласки, Господь з Тобою
Славу співає Тобі світ весь.

Ти найщасливіша між женами;
Чрева Твого блажений плід
Ти бо принесла світу спасення
Спасла від кари весь людський рід.

Христа і Спаса Ти нам зродила
Полекшу дала нашим душам
До Тебе нині горнемось бідні
Не дай пропасти, о Мати, нам.

II.

Під Твою милість всі прибігаєм
Маріє Діво в наших журбах
Не горди нами, не дай пропасти,
Поглянь на слези в наших очах.

Молитви наші, котрі до Бога
Шлемо Тобою, Мати прийми,
Не дай пропасти в бурливім світі,
Від всего злого нас хорони.

Єдина чиста благословенна
Від бід збави нас і заступи
Подай нам грішним руку спасення,
Ми діти Твої, Мати всіх — Ти.

Під Твою милість горнемось сміло,
Маріє Мати не відкинь нас,
Бо ми без Тебе можемо упасти
В ворожі сіті у кожний час.

« Місіонар », Ж. 1925, ч. 5, стор. 115.

*« Радуйся, бо Ти супротивності погодила;
Радуйся, бо Ти дівство і материнство повднала;
Радуйся, бо через Тебе провина прощена;
Радуйся, бо через Тебе рай знову відчинений;
Радуйся, ключу до Царства Христового;
Радуйся, надіє добра вічного.
Радуйся, Невісто — Діво Чистая! »*

Лев Малько

ДО ТЕБЕ ПРЕБЛАГОСЛОВЕННА!

До Тебе, Діво Преблагословенна,
Молитва лине в кожний час моя,
На Тебе завжди, Мати Божественна,
Усю надію покладаю я!

І все, Пречиста, все, що тільки маю,
Тобі жертвую — а над все любов,
Прийми, Маріє, жертву цю, благаю,
У свій небесний, захисний покров!

Під цей покров Твій отже удаюся,
Та молю: поміч і опіку дай.
Тобі, Госпоже, зовсім віддаюся —
Будь скрізь зі мною і не опускай!

Та цим провадь лиш шляхом, Божа-Мати,
Який до щастя вічного веде —
А як прийдеться вже мені вмирати —
Нехай побачу, Матінко, Тебе!

М. Мартинюк

НА ХРЕСНІЙ ДОРОЗІ

Маріє, гляди!
Чиї це сліди?
Це сліди Твогого Сина,
Тут ішла Твоя Дитина,
Тож поглянь, іди!...

І Вона спішить,
На землю глядить,
Як багриться кров слідами, —
Він ішов туди з катами...
Цить, Маріє, цить!

Ось серед юрби
Провадять кати,
А на Ньому хрест тяженький,
Це Твій Син, Син дорогенький,
Подивись туди!...

І Вона глядить,
А серце щемить,
Бо побачила, пізнала —
Жаль стиснув, і заридала:
« Це мій Син терпить! »...

« Місіонар », Жовква 1937, ч. 4, ст. 73 (Автор: П.Х.).

« Мій Приятель », Вінніпег 1950, ч. 3, стор. 3.

ЕВГЕН МАЦЕЛЮХ

ЗАРВАНИЦЯ

Знана всім нам Зарваниця,
Чар Подільських, тихих сіл...
Чудотворна там керниця,
Лік на кожний смуток, біль...

Гай зелений, ліс співучий,
В межах золотих ланів...
Там несеться спів могутий
Відгустових молебнів...

Літом тисячні прочани
З міст Поділля, з гірських сіл,
В Зарваницю йдуть стежками,
З вірою несуть поклін.

Гомін пісні дзвенить в полю,
В долі чути десь дзвінок...
О, Маріє! Дай нам волю!
Щастя, радості вінок!...

Сад вишневий і ліс гордий
Шумить пісню давних літ,
Бо там образ чудотворний,
Ще з минулих днів, стоїть...

В долі Стрипа круто в'ється
Серед зелені лугів...
Соловейків спів несеться
З білих, вишневих садів.

Світять світла вечорами...
Йдуть прапори, чути спів...
О, Маріє! Все будь з нами!
В щастю, горю наших днів!...

Тужно нам без Батьківщини,
Як згадаєм Рідний Край,
Лине серце до родини,
В Зарваницю, тихий рай...

« Слідами Малої Святої » 1950, ч. 3, стор. 14.

*« Радуйся, премудрости Божої вмістилище;
Радуйся, Провидіння Божого скарбниче;
Радуйся, бо Ти мудреців немудрими виявлявши;
Радуйся, бо красномовці перед Тобою німують;
Радуйся, бо завзяті дослідники перед Тобою розум втра-
тили;
Радуйся, бо перед Тобою замовкли ті, що різні вигадки
здумують ».*

(Акафіст, Гк. 9)

О.М. Мацелюх

ТИ НАША СЛАВА, НАШ ПОКРОВ!

Ти наша слава, наш Покров,
Ти бачиш біль, терпіння кров,
Що зрошує наш рідний край
Від Дону ген аж по Дунай.

Ти була поміччю князів,
Покровом наших козаків...
Про те свідчать давні часи,
Збудовані Тобі церкви.

Чи є де край, такі міста,
Де б Божа Мати, Пречиста,
Поклала ласк могучий трон
У стіп Своїх святих ікон?...

І в ті неволі дні сумні
Ти згадуєш місця святі...
З Фатіми нам надію шлеш,
Що знов в наш рідний край прийдеш...

Василь Мельник

« ЗА ВСІХ МОЛИШИСЯ, БЛАГАЯ »

« За всіх молишися, Благая... »
З грудей народу пісня ллється,
А надімною сум вітає
І дим кадила в гору вється.

Студену плиту мармурову
Сльозами покаєння рошу
Й Тебе, Порадницю Чудову,
З глибин душі розради прошу.

Душа у мене смутком дише
І горло висохло зі жалю —
Хтож мої болі приколише,
Куди, Пречистая, причалу?

До Тебе йду, Тебе глядаю,
Мою жажду до Тебе несу —
Твої помочі благаю,
Бо з нею все я перенесу...

Моє судно вітри розбили
В барвистих лунах озаріння
І керму живні поломали.
Розвіяли мої стремління...

Чоло вінчають діядеми
Жаги, розбілля та сорому —
Розбиті всі мої тереми
Важкими грюхотами грому!

До когоч, бідний, притулюся,
Як не до Тебе, моя Мати,
З Тобою громів не боюся,
З Тобою любо й умірати!

Молися, Чистая, за мною
У Твого Страдальця-Сина!
Бо йде борня... а я до бою
Така марна, слаба людина!

« За всіх молишися, Благая... »
З грудей народу пісня лється,
А надімною сум вітає
І дим кадила в гору вється.

« Календар Місіонаря », Ж. 1924, ст. 72.

В ТВОЇ ДОЛОНІ

В Твої долоні, Непорочна Діво,
Збери всі сльози тих, що потомились,
Зідхання тих, що їм в житті так сіро,
Бо на шляхах самі терни встелились.

Збери всі войки, що марно впали
На роздоріжжях світової долі,
Що йшли в змагання, падали й вставали,
А врешті-решт діждалися неволі.

Перетвори в прокидану мережку
Буденність нашу сіру й нецікаву,
Розсип на нашу кам'янисту стежку
Барвисте квіття духового змагу.

Хай там, де було безпотішне лихо,
Надлине розмах льотів на вершини,
Хай без упину, хоч без крику, тихо
Йде бій за правду всюди та щоднини.

Хай там, де всі вже опустили руки,
Найдеться хтось, що бодро заговорить
І світлом віри й справжньої науки
Борців за правду між народом створить!

Хай там, де смуток душі надторочив,
Де туга впала на людей, мов хмара,
Де хтось з дороги на безпуття збочив,
Хай стрепене їх ласка, або й... кара.

Хай там, де воля ніби сонна казка
Збуто гине на шаблях із стали,
Хай там, хай там Твоя велика ласка
Зворушить душі в змаг за ідеали!

« Календар Місіонаря », Жовква 1934, стор. 44.

« Календар Праці », Прудентопіль 1958, стор. 3.

*« Радуйся, бо Ти атенців лукаві хитрощі розвіяла;
Радуйся, бо Ти мережі риболовців наповнила;
Радуйся, бо Ти з безодні незнання виводиш;
Радуйся, бо Ти пізнання багатьох просвічуєш ».*

(Акафіст, Ік. 9)

Микола Матіїв-Мельник

СПАСИ, РЯТУЙ НАС БОЖА МАТИ

Спаси, рятуй нас, Божа Мати —
Кричать серця в нас і уста,
Кричить крізь чорну ніч окату
Наш біль, розп'ятий на хрестах!...
Рятуй нас: Ірод поля топче,
Січуть нас полчища бутні —
Клює нам крук голодний очі
І клятї на чужині дні.

Рятуй від голоду й від спраги —
В неволі наша вся земля
І поганьблені наші стяги
І стид на нас камінням ляг.
Зніми із нас нестерпні кари:
Горить душа від мук і ран...
Цвілили Обри нас, Татари
і цідить кров червоний хан!

Ми знаємо, за що ті муки...
Дав чорнозем нам Бог... мечі,
Й плуги... Дав таланти нам в руки
І золото і колачі...
І ми від туків оп'яніли
Й заснули каменем в лігвах,
Аж в полі смерчі задудніли
І нас потягла Чудь... Мордва...

В огнях збудилась Україна
Без воїв, сурм і рогатин —
Прости, Пречиста, нам провину,
Ачей простить нам і Твій Син!...
Отчизну знов верни нам милу,
На рідний стати дай обліг,
Побиті спростувати крила
І рідний цілувать поріг.

Ми чорнозем наш на долонях
Нести будем. Насущний хліб
Із наших золотих вагонів
Не забере нам злий сусід.
І встане наша рать, як плова,
На тих, що нам заступлять путь
До сонця і до Твого Слова —
І кров на жертву понесуть!...

« Календар Української Родини », 1952, стор. 98.

« Календар Світла », 1956, стор. 50.

*« Радуйся, кораблю тих, що хочуть спастися;
Радуйся, пристане плавби життєвої.
Радуйся, Невісто — Діво Пречистая ».*

(Акафіст, Ік. 9)

Дан Мур

ВСЕСТРАДАЛЬНА МАТИ

— « Воскрес! Воскрес!
Христос воскрес!
Явився ангел із небес... »
— « Замовкніть!
Учні тіло вкрали,
А ви, ледачі, в той час спали! »
Страх і монета золота
Скували сторожам уста.

А Ти, Страдальнице, не знаєш,
Ісуса мертвого шукаєш...
Тобі в сліди сміх, глум, тривога:
— « Він Сином був самого Бога! »
— « Спасення він шукав доріг,
А сам себе спасти не міг! »
— « Царем себе надземним звав! »
— « Ганебно на хресті сконав! »

* * *

Тікай, Маріє, із Юдеї,
Жадні бо крові фарисеї!
Тернисті, гострі тут дороги,
Що ранять серце, ранять ноги...
Йди над Дніпро! Там інші люди,
Зі щирим серцем, без облуди.
Вони Тебе ще не забули,
Давно в Дитятком пригорнули

І славили і величали,
Від влоби Ірода ховали.
У Божій Правді віри сила
Храми Господні золотила!
Зайди в святий Софії храм,
Ісуса певно знайдеш там!

* * *

Прийшла Пречиста й заридала...
Землі цієї не пізнала:
В крові, у згарищах руїна,
Де рай був тихий, Україна!
Народ замінений в рабів,
В обдертій зграї нуждарів...
Вулканом гнів в душі кипить!
Палає вірою й мовчить!

Де прийдеться відпочити?
Прийме хто до хати
Сонну, втомлену, голодну,
Переночувати?

Храми сплюгавив сатана,
Заводить «рай» із пекла дна...
П'є кров невинну, бенкетує
І з Правди Божої глузує!
Хулу й блюзнірство сіють всюди
Виттям скаженим звіро-люди:
— «Що віра? — Опій це, дурман!»
— «Все видумав немудрий пан!»
— «А Бог? — Його вже нам не треба,
Досягнемо без Нього неба!»
І промовила Пречиста
З горя, в жалю може:
— «За кого Ти дав розп'ястись,

Сину,
Христе,
Боже! »

Серед міста, між домами,
Сад, чи парк синіє...
Пішла туди — дивний голос:
— « Радуйся, Маріє! »
Шумить гіллям клен високий,
На дубів подобу...
— « Свого Сина тут шукаєш?
Він воскрес із гробу!
Ті в могилі, що про Нього
Правду голосили,
А над їхніми тілами,
Нас тут посадили.
Ростемо на людських соках,
Тверднем їх кістками...
Вони мертві, та в безсмертну
Путь пішли віками! »

Плачуть вітями берізки,
Сніг-кора біліє...
— « Він воскрес, воскрес із мертвих!
Радуйся, Маріє!
Ми над тими, що в могилі,
Ронимо так сльови...
Їх не спинить усміх сонця,
Ані лють морозів! »
Білим цвітом на долині
Зацвіли леліі...
— « Син на правду Твій встав з гробу!
Радуйся, Маріє!
Чистих серцем і невинних
В яму закопали.
Земля просить, щоб ми правду
Людям розказали ».

Наче озеро широке,
Круг лілей чорнів...
— « Ликуй нині, веселися,
Радуйся, Маріє! »
Нахилилась, а троянди
Шепотом багрові:
— « Ми, Маріє, розцвілися
На невинній крові.
Земля рідна, їхня мати,
Пити не хотіла...
Вона випливла, розлилась
І заціпеніла.
Багр безцінний заховали
Ми в рясному квіті
І розносим в острогу
По вільнім ще світі! »
Пішла далі, ніжна ясність
Вдарила у вічі,
Мов каштани, засвітили
Цвіту білі свічі.
Наче в храмі, що обабіч
Довгої алеї...
— « Божий Син воскрес із мертвих!
Радуйся, Маріє! »
Чебрець, м'ята, матіола,
Наче пах кадила,
Розвіляли аромат свій,
Як між них ступила.
— « Тризну, Мати, відправляєм
В пам'ять їх щоночі.
Слуг диявола не бачать
Озвірілі очі! »

Сива, згорблена німіє
На краю осика,

Тремтить листям,
Мов тривога стрінула велика.
— « Не питай її, Пречиста,
Кпить із неї доля! »
Зашуміла віттям гострим,
В відповідь тополя.
— « І вона, Маріє, мала
Лиш одного сина,
Пішов Правду захищати —
Вся його провина.
Ворог взяв її на муки...
Де син?! Не сказала!
Живу в землю закопував —
Тремтіла й мовчала.
Тремтить листям, мовчить досі,
Бо твердого роду...
Сама зросла, не садили,
За погану вроду.
Я сестра її, вже ростом
Неба досягаю,
Прошу кари, в Бога кари
На катів благаю! »
Затремтіла і Пречиста,
Обняла осіку...
Біль важкий її відчула
І печаль велику!

Вийшла в поле. Стежка в'ється
Під її ходою...
З яру тіні виступають
Чорною юрбою,
І не зглянулась, як миттю
Степ увесь покрили,
Та дорогу в село з поля
Їй загородили.
А воно ось-ось близенько,

Хата вже видніє...
— « Ісус смертю смерть замігши
З гробу встав, Маріє!
Він був в аді і всі душі
З Ним пішли до раю,
Нас же за важкі провини
Туди не пускають ».
— « Проси Сина, хай відпустить
І мені провину —
Свого батька ще живого,
За одну бульбину
Завів в яму поміж мертвих...
Так кати казали.
Тим життя не врятував я, —
Мене закопали ».
— « А найтяжче всіх, Пречиста,
Я вже согрішила —
Мертве тіло немовляти,
Для дітей варила.
Покутую гріх свій тяжко,
А чому? — Не знаю.
Смерть голодну, думала я,
Смертю налякаю...
Не злякала. Не спинили
Мольби і прокльони,
Кат проклятий вбив голодом
Страдників мільйони! »

Меч пробив Марії серце
За народу долю...
Мов підкошена, схилилась
І зомліла з болю!

З вишин янголи злетіли
Білою юрбою

І забрали сонну з тілом
В небо зі собою.

Юнак в той час біля яру
Вартовим стояв,
Все те бачив і про чудо
Людям розказав.
Вістка ввесь край облетіла
Від хати до хати
І назвали Непорочну —
ВСЕСТРАДАЛЬНА МАТИ!

Е. 14 січня, 1962

« Світло » 1962, стор. 147-8.

НЕ ОСКОРБИ, МАРІЄ!

Торкнулось сонце сяйва скронь...
і наче болі змило...
Скотилось вниз у цвіт долонь...
і злото вій стулило...
Це не краса — а всесвіт мук...
мов мармур, сніг біліє...
Торкнуць Твоїх устами рук...
Не оскорби, Маріє!
Мій поцілунок не терпкий,
без зради і облуди.
Серпанком ласки оповий, —
не крам продажний Юди, —
Бо це любови й віри жар,
що ним душа жевріє...
Мого це серця щедрий дар...
Не оскорби, Маріє!

Його у серці заховай,
 пробитому мечами...
 Душі моїй тоді віддай,
 як ночі стануть днями...
 Як теміль очі погасить,
 а кров заціпеніє,
 Восстанне серце проквилить:
 Не оскорби, Маріє!

« Світло » 1962, ст. 359.

ПІСТА

Під блисками стріл порозсіваних грому,
 Голготу притьмарила теміль густа...
 Роздерлась завіса Господнього Дому
 І смерть усмирила страждання Христа.

На миль не вгасає біль-мука вогниста,
 Сталить і вбиває у серце мечі
 В Твоє непорочне і чисте, Пречиста,
 І блідістю жаль ціпеніє в лиці.

Твоя не пробігла Голготи дорога, —
 Прошибнув спис серце, струмить кров свята...
 Збичоване тіло безсмертного Бога,
 На руки й коліна складають з хреста.

У мрамурній тверді Твій біль кам'яніє,
 Та ніжністю рук знов до повних грудей
 Пригорнеш і серця любов'ю зігрієш,
 Предвічне і Віще Спасіння людей.

Свята Пісто! Твої муки і болі,
Небесного царства сягнули вінця.
Преси в Свого Сина нам кращої долі,
Щоб наші Голготи добігли кінця.

« Світло » 1970, ч. 3, стор. 86.

ПРОМІННЯ ЛАСКИ

Ні, не кошмар зрадливий в сні хмільному,
Ані примара в тьмі лихої ночі,
А в день погідний, при труді важкому,
Побачили душі моє очі
Пречисту Діву в сяйві осяйному.

Чад виснаги затьмарив ясність зору,
А слух щомить глушили дзвони болю...
Віч-на-віч влада, зайва спроба спору,
Бо гнів її мою печатав долю,
Без вибачінь і словечка докору.

Розпуки крик і стогін безпоради
Збудили віри жар, важке зідхання...
Надії спалах палить без пощади
І нівечить всі сумніви й вагання...
— « Рятуй, рятуй, Пречиста, від заглади! »

І в цей момент, в безвихідну хвилину,
Деся щезла кволість, хтось вливав наснагу
До жил моїх струмками без упину,
Гасив страждань пекучу спрагу,
Родив міць, легкість радісну, дитинну...

В прозрілі очі слявом б'є картина: —
Стоїть Пречиста, білий цвіт-долоні...
Під пагорбом розложиста долина
І постаті в чернечому. Їх скроні
Схилила каяття свята година.

В одних, мов ночі розпростерті крила,
Зневіри тіні, сутінь маловір'я
І сумнівів імла обличчя вкрила,
А в других, близько до вершка узгір'я,
У сніжній білі ясність — віри сила!

На них спливає Ласка Пресвятої —
Проміння злива ніжна і прозора...
Не сонця золото сівби яркої —
Предивна ткань сляйного омофора,
Спадь золотава сині голубої.

Не описать мені, убога мово,
Святу красу Пречистої словами,
Проймає серце трепетом тривога...
Бо хто земними зобразить красками
Прикрасу неба, Діву, Матір Бога!?

Тоді відчув я: у душі глибини
Вливається безкрає море щастя...
Краплину цю пізнав в житті дитини,
У день Святого Першого Причастя —
Блаженств надземних вічності хвилини!

Налите серце вірою горіло...
Гостило Дари Пресвяті кивота...
Лице на муках радістю ясніло,
Родило усміх в тіні ешафота —
Кого Проміння Ласки осінило.

Не сколихнулось море бурунами —
Під легіт неба щастя хвилюванням...
Жаріли бризки райдуги світлами
І спалахнули вдячності риданням...
— « О, будь повік, Пречиста, поміж нами! »

Німе довкілля, сповнене журбою,
Збудило тишу криком передгрози —
— « Що діялось і діється з тобою!? »
Слова гасили струмом щастя сльови,
Що променіли Ласкою Святою...

О, віри нам, зневоленим віками!
Ні атоми, ні космонавтів льоти
У дні страждань, хрестів важких Голготи,
Святий Покров, Пречистої руками!

І розпадеться прахом гріб неволі,
Воскресне Правда до хреста прибита,
Заможе темінь, ночі злі недолі,
А Україна Ласкою сповита,
Здвигне прослави храм, під Сонцем Волі!

Е. 5.9.1962

МАРІЯ Я. МЯТКА

МАЇВКА

Пречиста Діво,
радій, радій:
весь світ хвалу шле
красі Твоїй!

І гомонить скрізь
пташиний спів
з гаїв зелених,
з шумких степів.

Ось в кожен теплий
травневий день
гуде молебень
з поміж вишень!

А в кожен вечір
лунає дзвін —
і в храм Твій люди
йдуть на поклін.

Гудуть, співають
в яснім теплі
хрущі, — і діти, —
й бджілки малі.

І зорі сяють
красі Твоїй...
Пречиста Діво,
радій, радій!

М-ч.

ЧИСТАЯ ДІВО!...

Чистая Діво, Царице Мая,
Роже цвітуча, перло святая,
Тобі на честь ми пісню співаєм,
З всіми святими враз величаєм.

Діво Пречиста, Мати ласкава,
Що володієш в блиску і славі,
До Тебе просьби наші підносим,
Для Підкарпаття доленьки просим.

Ми руські діти, Ти наша Мати,
Не дай нам духом підупадати,
Захорони нас від злої долі,
Не дай попасти в ярмо неволі.

Діво Маріє, Тобі з поклоном
Пісню співаєм сердечним тоном;
Благослови нас, встався за нами
В Того, що править всіми віками.

ІРИНЕЙ НАВАРКО, ЧСВВ

ПОКЛІН МАРІЇ

Хвала Тобі, Пречиста Діво,
Хвала Тобі в цей місяць май,
За те, що Ти все хоронила
Наш вбогий український край.

Хвала Тобі.

Хвала Тобі, свята Маріє,
За стільки ласк і доброти,
Що їх на наш нужденний нарід
Ручайно все зливала Ти.

Хвала Тобі.

Поклін Тобі, Прелюба Нене,
Поклін Тобі від всіх синів,
За це, що Ти їх все кріпила
Посеред горя лютих днів.

Поклін Тобі.

Поклін Тобі, любляча Мати,
Поклін від вдів і сиріток,
За це, що сльози їх сушила,
Зганяла темряви морок.

Поклін Тобі.

Поклін Тобі і від скитальців,
Що ген далеко від краю
Скитаються за вбогий люд свій,

В розбіллю, горю і жалю.
Поклін Тобі.

Поклін Тобі від всіх, що в праці
Над вбогим народом своїм
Вже знемогають в безнадії,
Окрилені жданням давним.

Поклін Тобі.

Поклін Тобі в цей місяць май
Шле весь український народ,
Посеред стужі та розбілля,
В днях горя, суму і скорбот.

Поклін Тобі.

Благання шле він теж до Тебе.
О, Люба Нене дорога,
Подай йому Ти кращу долю,
Дні рідно-вільного життя.

Блага Тебе.

« Місіонар », Жовква 1929, ч. 5, стор. 111.

РАДУЙСЯ МАРІЄ!

В майський ранок обрис неба багром мерехтить,
У сизій далі плесо річки хрустально тремтить,
Спів пташини переливний леготить у даль
І втишає серця болі — життєву печаль,
Вся вселенна, твар і птичка покріплені сном
Несуть Діві гимни — співи, похвали псалом:

« Радуйся Маріє! »

Сяйва жмути до стіп Діви сонце стелить вже,
Гурт діточок Їй віночок на скроні кладе.
Бренять пчоли понад полем, усі, як в одно,
А в долині ген шемріє поточка русло.
Десь далеко до святині закликає дзвін,
Щоб зложити в стіп Марії славу, честь, поклін:
« Радуйся Маріє! »

А над вечір темний обрій і всю далечинь:
Сиві гори, луги, поле покриває тіль,
Вітер тихий чаші квітів колише на сон
Та по лісі несе запах живиці сосон.
Десь щебече соловейко й тьохкає раз-у-раз
І Цариці несе пісню у вечірний час:
« Радуйся Маріє! »

« Календар благовістника » 1932, стор. 43-4.

« Благовістник », Ужгород 1936, ч. 5, стор. 65.

« Радуйся, дівчости підпоро;
Радуйся, брамо спасіння;
Радуйся, основоположнице духовної обнови;
Радуйся, подателько Божої ласки ».

(Акафіст, Ік. 10)

Ю. Паломник

ГИМН МАРІЇ

Освяти, о Пречиста, мій дім
і всіх тих, що живуть у цім домі:
тих, що пориви в них молоді
й тих, що старість їх жде на поміч.

І кімнату мою освяти:
і ці вікна, і стіни, і двері,
і той стіл, на якому застиг
недокінчений гімн на папері...

І мене освяти за столом
у найбільшій, найтяжчій зусиллі:
серце грає Тобі, о Маріє, псалом,
я ж у вірш його вкласти не в силі...

« Поступ » 1969, ч. 22, ст. 7.

*« Радуйся, бо Ти віродила нас у грісі зачатих;
Радуйся, бо Ти нерозумних опам'ятала;
Радуйся, бо Ти знищила Того, що псує душі ».*

(Акафіст, Ік. 10)

ОЛЕНА ПЕЧЕНІГ

МАТИ БОЖАЯ...

Мати Божая йшла та долинами
Широчезними та з тернинами.
« Земле, земелько многогрішная!
« Сестро, сестронько неутішная!
« Я печалі твої рукавом івітру, —
« Квіт-пахуч, зілля-сад ісажу між журу.
« В табуни, у бистрі, ой, зберіться, вітри,
« Покотіться сюди із крутої гори!
« Рознесіть, розсадіть молоді паростки —
« Хай зів'яне печаль, де зростуть ці квітки.
« Хай рососою сльова зсохне з променем дня;
« Хай же плаче Душа, лиш Моя, лиш одна... »

Мати Божая йшла та долинами,
Широчезними та з тернинами.
Мати Божая — Радість соняшна,
Охоронниця наша горішна.

« Дзвони » 1932, ч. 2, стор. 81.

*« Радуйся, бо Ти породила Сівача невинности;
Радуйся, світлице непорочного подружжя;
Радуйся, бо Ти вірних з Господом повднала ».*

(Акафіст, Ік. 10)

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА

МОЛИТВА

О Мати Божа, о райський цвіте,
Тебе благають українські діти:
Не дай в неволі нам пропасти,
Україну нашу верни нам, Мати!

Де наші предки вмирали в ранах,
Не дай там жити дітям в кайданах,
Позволь зібрати жертв наших жниво,
Україну нашу верни нам Діво!

« *Мій Приятель* », Вінніпег 1950, ч. 5, ст. 7.

ПІД ТВОЮ МИЛІСТЬ...

Під Твою милість, прибігаєм,
Хай Твоя ласка хвалить нас спасенна,
Змилуйся, змилуй над українським краєм,
Єдина, чиста і благословенна.

Хай наші ниви поцвітуть щасливо,
Най любов наша їх грів огненна.
Благослови нам і сійбу і жниво,
Єдина, чиста і благословенна.

І хорони нас від думок тривожних,
Хай віра і правда веде нас спасенна.
Од бід збави нас, від пророків ложних
Єдина, чиста і благословенна.

« *Америка* » 1968, ч. 91, ст. 1.

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

МАРІЯ

Єсть імя жіноче, м'яке і ясне;
В йому і любов, і журба, і надія,
Воно як зітхання бринить весняне:
Марія.

Як запах фіялки в осінній імлі,
Як пісня дівоча в снігах і завії,
Зорею сіяє над смутком землі:
Марія.

Нехай у серці святе погашу,
Нехай упаду в беззмістовній борні я,
Та слово востаннє, що я напишу:
Марія.

«*Католицька Акція*», Едмонтон 1954, ч. 10, ст. 5.

«*Радуйся, дівиць виховнице чудова;
Радуйся, душ святих дівственна окрасо;
Радуйся, Невісто — Діво Чистая!*»

(*Акафіст, Гк. 10*)

Л. РОМЕН

ОСВЯТИ...

Тобі ця молитва горить мов свіча,
Надією, Матінко Божа, єдина, —
Такий, як мій біль, гірш удару меча,
Прошив Твоє серце й за рідного Сина!...
А нам розпяли і Матір кати...
Несилу Ти нам, Милосерда, прости...

Не встоялись мужні в насмертнім бою...
Та руки умивши дивились Пилати,
Не знали, ствердивши « невинність » свою,
Що прийде Господня рука їх карати...
За байдужність наших сусідів прости
І нас від байдужности всіх захисти!

Та вимоли в Бога ще мужности й нам —
За нашу стражденну, за Матір обстати,
Щоб — вільна! — всігнулась, простила синам,
Що слово шанують величне — МАТИ!...
Як Син Твій здіймав на негідних бича,
Ти нам освяти на безбожних меча!

I. Сендецький

РОЗБИТИЙ ЧОВЕН

На синім морі човен розбитий...
Сном оповитий
пливу в човні...
Хвилі вдаряють і заливають
в шалі-розпалі човном хитають.
Горе мені!

Але ось руку хтось простягає,
Мене спасає.
Дивлюся я:
Пречиста Мати, Скарб благодати
Подала руку, щоб рятувати
своє дитя.

І сльози кануть. Сила любови
Здійма окупи
З серця, з душі.
А Божа Мати зайшла в палати,
Щоб своїм словом в Сина благати
Щастя мені!

Ольга Сиротинська

В ДЕНЬ УСПЕННЯ П.Д. МАРІЇ

На золотих крилах ангелів ясних
Між срібні зорі, в край неба красний
З цього провалля смутку, сліз і болів,
Та, що була нам всім провід-зорею,
Взнеслась на віки тілом і душею
В край вічний щастя, радости і волі.

Засумували води Йордану,
Імлюю смутку вкрився ліс Ливану;
Прибравсь в жалоби паполоми чорні.
Ллють сльози горя вірні синове,
Бо хто ж то нині під крилом любови
Так, як Пречиста їх усіх пригорне?

А часи люті; ворог так шаліє;
В серцях згасає віра і надія...
І холод тиснеться повільним ходом...
Не опускай нас, о Мати Пречиста!
Крізь життя темні дороги імлісті
Будь нашим сонцем і нашим проводом!

Бо нам так важко, бо нам так сумно;
Життя на світі наче чорна трумна,
Грובה студінь, здаєсь, кругом віє...
Як на нас вдарять лютії морози,
Як спадуть тучі й горя, болю сльози,
Не опускай нас, о Мати Маріє!

Не бійтесь, діти, хоч я між зорями
Царюю нині, то завжди я з вами
І помагати буду вам невпинно,
Чи в щастю-долі, чи в смутку і горю,
Для вас по вік я — та Провідня Зоря,
Лиш дайте серце ви мені невинне!

« Наш Приятель », Львів 1924, ч. 8, ст. 106.

*« Радуйся, проміння Сонця духовного;
Радуйся, сяйво Світла негасаючого;
Радуйся, блискавко, що душі прояснює;
Радуйся, що страхом грому ворогіє проймаєш;
Радуйся, бо Ти світлом променистим засіяла;
Радуйся, джерело ріки повноводної;
Радуйся, прообразе животворної купелі;
Радуйся, від скверні гріховної очищення;
Радуйся, купеле, що сумління обмиває ».*

(Акафіст, Ік. 11)

СКИТАЛЕЦЬ

МОЛИТВА

До Тебе, Мати, ми з чужини
всі лине́м в щирих молитвах:
вітай нам, Мати, все між тими,
що нам являються лиш в снах!

Ідем Христовими слідами,
скитальців хрест на плечах в нас,
хоч ллється кров дітей за нами,
однак вогонь надій не згас.

Бо Ти, Пречистая, для Сина
благання наші всі береш,
і віримо, вже йде хвилина,
що нас до дому поведеш.

Бо кров, терпіння і наруга,
це шлях до вічного життя —
до рідного повернем плуга
і піде біль наш в забуття.

Тебе благаємо, Пречиста,
бери нас всіх під Свій Покров!
Сплетем Тобі з сердець намиста,
вкрашатиме їх наша кров.

І будеш вічно Ти між нами
і Бог Христос, Твій любий Син,
і непорочними устами
славитимем Христовий чин!

ОЛЕГ СТЮАРТ

ЛИКУЙ КНЯГИНЕ!

Ликуй Княгине світлих вір,
Земель і вод, життя і мріє!
До Тебе свій підносим вір
І кличем: Радуйся Маріє!
Поглянь, Пречиста, із висот
На український свій народ!

На наших землях кров і мста,
Ірод засів в Твоїй столиці,
І знов Пилат розп'яв Христа,
І сповнив учнями в'язниці.
І з тюрем кличуть голоси:
Спаси, Маріє, нас спаси!

Почуй слова тривожних уст,
Що шлють сини Тобі і доні,
Щоб сяли Київ, Львів і Хуст,
Як перли на Твоїй короні.
Поглянь, Маріє, на наш край
І Україні волю дай!

« Календар Української Родини » 1950, стор. 59.

« Наша Мета », Торонто 1954, ч. 21, ст. 1.

« Слідами Малої Святої » 1954, ч. 3, ст. 7.

Теофіль

БЛАГОВІСТЬ

Не знаєм, що ми і для чого
У крові, поті творим жертви,
Де нам початок і до кого
Нас поведе глуха тінь смерти.

У тьмі ми бродим, гріх наш давний
Стулив повіки, скривив гадку.
— О, хто віками, довго жданний
Відкрив нам життя загадку?

— Скажи, Юпітере, титане,
Для чого ставим Пантеони?
Промовте, Молохи, тирани,
Скажіть Сократи, Цицерони!

— Чому цей шматок мяса живе,
Чому терпить, сміється й гине?
Чи все навек в землі погине,
І з смертю все в нірван полине?
— Защо уста нам скаменіли???
Мовчать...
Кажіть, кажіть о, ви могучі!
Чом геній, уми збовваніли?
Не знають...
— І хто зішле нам правди лучі?
Той знає,
Про кого вість благу Дівиці
Посланник Бога в Назареті

Вістять:

— « Радій, невінчана Царице,
Ти словниш бажання профетів.

Ти зродиш:

Він вкаже світу правди путі,
Пригорне страстних, смерть поборе,
Розсвітить тьму, обійме скутих
І двер спасіння світу втворить ».

Сказав нам то,

О чім мовчали Зевес, Сократ,

Вказав життя святу ідею.

Радіймо днесь:

— Маріє, будь блаженна стократ,

Ти вчула вість про Назорея!

« Благовістник », Ужгород 1943, ч. 4, стор. 103.

*« Радуйся, чашо, що з неї радість черпаємо;
Радуйся, запаху пахоців Христових;
Радуйся, життя, повне таїнственої радости.
Радуйся, Невісто — Діво Чистая! »*

(Акафіст, Гк. 11)

Павло Тичина

СКОРБНА МАТИ

I.

Проходила по полю
Обніжками, межами,
Біль серце опромінив
Блискучими ножами.

Поглянула — скрізь тихо.
Чийсь труп в житах чорніє...
Спросоння колосочки:
Ой, радуйся, Маріє!

Спросоння колосочки:
Побудь, побудь із нами!
Спинилась Божа Мати,
Заплакала сльозами.

Не місяць, і не зорі,
І дніти мов не дніло.
Як страшно!... — людське серце
До краю обідніло.

II.

Проходила по полю —
Зелене зеленіє...
Назустріч Учні Сина:
Возрадуйся, Маріє!

Возрадуйся, Маріє:
Шукаємо Ісуса.
Скажи, як нам простіше
Пройти до Емауса?

Звела Марія руки,
Безкровні, як лілеї:
Не до Юдеї шлях вам,
Вертайте й в Галілеї.

Ідіте на Україну,
Заходьте в кожну хату —
Ачей вам там покажуть
Хоч тінь Його розп'яту.

III.

Проходила по полю.
В могилах поле мріє —
Назустріч вітер віє —
Христос воскрес, Маріє!

Христос воскрес? — не чула,
Не відаю, не знаю.
Не будь ніколи раю
У цім кривавім краю.

Христос воскрес, Маріє!
Ми — квіти звіробою.
Із крові тут юрбою
Зросли на полі бою.

Мовчать далекі села
В могилах поле мріє,
А квітка лебедіє:
О згляньсь хоч Ти, Маріє!

IV.

Проходила по полю...
— І цій країні вмерти? —
Де Він родився вдруге, —
Яку любив до смерти?

Поглянула — скрізь тихо.
Бує дике жито.
Защо Тебе розп'ято,
Защо Тебе убито?

Не витримала суму,
Не витримала муки, —
Упала на обніжок,
Хрестом розп'явши руки!...

Над нею колосочки
« Ой, радуйся! » — шептали,
А янголи на небі —
Не чули і не знали. —

« Золотий гомін », Львів-Київ 1922, стор. 37-39.
« Церковний Календар », Варшава 1968, стор. 66.
« Наша Мета » 1969, ч. 21, стор. 1.

МАДОННО МОЯ...

I.

Мадонно моя, Пренепорочна Маріє,
прославлена в віках!
На наших самотних вівтарях
лиш вітер віє...

Пройди над нами з омофором,
заритай над селом: —
Уже ми Тобі ані піснь, ні псалом
не воспоем диким хором.

— Жона відважна, діва гріховна
гряде до нас.

Нагая — без одежи, без прикрас —
чарує, мов та рожа повна.

Схились, Мадонно, на причілок
останньої хати в селі.

Усміхнись — і пійди собі геть по ріллі,
одганяючись од куль, як од пчілок...

II.

Вже славлять, співають нове імя.

(Ave, Maria

Калино моя!)

Іде і сміється:

життя! квіток!

Сонце на скрипку,

хмарки у танок.

На бедрах, як струнах,

лежить рука.

Здрастуй, дівчино, —

Чияж ти така?

Скажу — не скажу я:

усіх, твоя...

(Ave, Maria,

Калино моя!)

III.

Мадонно моя, Мати Пречиста,

мій Цвіте Голубий!

Вступає в вік новий

душа чиста.

Замість лелії рожу
цілують уста.
А всеж, як Петро від Христа
відректися від Тебе не можу.

Із ким тепер, в яку годину
молодий відмолодюсь?
Невжеж нераз не помолюсь
за моє кохання, за людину?

Дзвенить залізо. Мовчать бетони.
За літами літа.
Брениж у серці, Мріє Золота,
на різні тони...

IV.

Не з каменю, не з мarmору —
з простого заліза.

— Ніжна, відважна,
о, деж твій хитон?

Де риза злототканная,
скорбні твої очі? —

Струнна осанна,
волошковий тон.

До ночі працюватимем
в полі, як у храмі.

Спій — наливайся,
жिताм в-унісон.

З піснями, з поцілунками
стрінуть нас мадони.

Пізній... залізний...
над персами сон...

I(РКА) Т(РУСЬ)

МАРІЯ

В смарагдовій, довгій сукні,
Густо тканій зірочками —
Йшла Марія полем, лісом,
Йшла дібровами, гаями.

Ліс шумить ніжну молитву,
Шепчуть тихо щось діброви:
— Пригорни нас всіх, Маріє,
Хорони нас під покрови; —

Пісню Матінці співають
Пташенята всі і квіти
Так солодко, милозвучно!
Ось, послушайте лиш, діти! —

Треба серденька вам мати,
Як лелії сніжні, чисті,
А тоді і ваша пісня
Миля буде теж Пречистій.

А. Трех, ЧСВВ

ДО СТІП ТВОЇХ

До стіп Твоїх, небесна Божа Мати,
З любов'ю клониться український люд.
Кривіть біль і сльози просить спогадати
Його неволю, муки, довгий труд!...

Нам горе свій лячний псалом співає,
Глухий на нашу чорну кривду світ —
Наїзник душу в серця вириває...
Маріє... вяне жовто-синій квіт!...

До неба вір звертає Україна,
Де царство правди, вічний Божий рай...
Тебе на вколішках в душі благає:
Маріє, Україні волю дай!

« Календар Доброго Пастиря » 1949, стор. 77.

« Календар Світла » 1970, стор. 91.

З НОВИМ РОКОМ

Погляну на небо
ясним, чистим оком
і піду життю на зустріч
певним, рівним кроком.
Дорога далека,
дуже камениста...
Та там в небі все чуває

Матінка Пречиста!
Могутнім Покровом
вкриє душу й тіло —
і я в бою життєвого
завжди вийду ціло!
Новий Рік надходить
з піснею надії —
шукай щастя під Покровом
Матері Марії!
Марія — Цариця,
в Неї — ласка й сила, —
скільки слів вона вже в горю
дітям осушила!
Просім у Марії
рідної держави,
а в ній людям — більше щастя,
Богу — чести й слави!

« Календар Світла » 1953, стор. 2.

МАТИ УКРАЇНИ

Непорочна Діво-Нене, Мати Бога-Сина,
Як сердечно Тебе любить наша Україна!

Вже літ тисяч — ще від Ольги, від Володимира
До Марії в України лине просьба щира.

Пливуть мольби, щедрі жертви на гарні святині,
Щоб Марії честь складали по всій Україні.

Честь складали, піснь співали на славу Цариці —
Діти Руси-України на рідній землиці.

Чи то в Києві престольнім, чи в Галичі, Львові —
До Марії Україна горнулась в любові.

Навіть Січ і Запоріжжя любило Марію,
В небезпеці — в Ній все мало опіку й надію.

Як під Віднем проти Турка ставали до бою:
« Пречистая Діво Мати », співали з мольбою!...

І ще досі Україна цю пісню співає,
Лиш при тому — тепер сльози раз-враз проливає...

Течуть сльози, вмліва серце від смутку, недолі —
Погибають її діти в жорстокій неволі!

Похилилась в горю-смутку червона калина —
Завитала в Україну нещасна година...

О Маріє, Ти, що з Сином царюєш у небі:
Кинь луч ласки вірним дітям, дай поміч в потребі!

Хай підійме Твоя ручка червону калину,
Хай поверне Воля й Доля на всю Україну!

Хай ще в Києві заблісне гетьманська булава —
Тоді буде, Божа Мати, Тобі дяка й слава!

« Календар Українських Вістей » 1939, стор. 57.

ПІД МАРІЙСЬКИМ ПРАПОРОМ

До Марії, діти милі,
Поспішайте радо все:
Рано, вечір, в кожній хвили —
Вас Марія всіх прийме.

Бо Марія — наша Мати
І Заступниця свята;
Під Її прапором стати —
Се найбільша всіх мета!

Сам Спаситель на Голготі
Нам за Неню дав Їі,
Щоб у щастю чи в турботі,
Ми могли серця свої

Перед Нею розкривати
І потіху все найти;
В нужді — скору поміч мати,
З Нею — до раю дійти.

Тож до Нені, до Марії,
В кожній хвилі в кожний час,
З почуваннями надії
Хай спішиться кожний з вас,

Бо Марія всіх приймає
Під небесний омофор,
Хто з любовю підіймає
Пресвятий Їі прапор!

« Наш Приятель » 1927, ч. 2-3, ст. 17.

« Календар Благовістника », Ужгород 1933, ст. 64.

СТАНЬМО ЗГІДНО (Марійський Славень)

Станьмо згідно друг при друзі
В гору чола піднесім
І Марії в нашім крузі
В дарі свій поклін зложім;
Бо Марія наша Мати
І заступниця свята,
Їй належну честь віддати
Це найближча всіх мета.

Непорочна і прекрасна,
Повна ласки, всіх чеснот,
Мов та зоря світла, ясна,
Сяє із святих висот
І царює з Сином в небі,
Як Владарка пресвята,
Людям ласки шле в потребі
і хоронить всіх від зла.

Хто Марію щиро любить,
Вірно йде Її слідом,
Той мети життя не згубить,
Вічно житиме з Христом;
Тож любім, любім Марію
Щирим серцем в кожний час,
В Ній складаймо всю надію,
А Вона спасе всіх нас!

Станьмо згідно, друзі милі,
Стяг лелійний піднесім
І Марії всі в цій хвилі
Вірну службу приречім!
І — як лицарі Марії —
Йдім відважно в бій життя,
Чисті серцем, як лелії,
Дійсна — Божа Дружина!

Під святим стягом Марії
Станьмо згідно, щиро всі,
Сильні в вірі і надії,
Зднані в святій любові;
Між народ спішімо сміло,
Як апостоли-борці,
На святе, велике діло:
« Відновляти все в Христі! »

Юрій Федькович

ПРЕЧИСТА ДІВО РАДУЙСЯ МАРІЄ!

У синє море сонце ясне тоне,
І своє світло ніби кров червоне,
 По всій країні доокола сіє, —
А там зазулька в гаю десь чувати,
А там дзвіночок став селом ковати,
 Там в борі вітер листям шевеліє:
 Пречиста Діво радуйся Маріє...

 Пречиста Діво радуйся Маріє!
Он молод жовняр ляг си на мураві,
Личко студене, шати му кроваві,
 Розстрілен нині, бо — самий не вміє...
Камратя яму темну му вкопали,
І на спочинок бідного в ню склали;
 Уже не скаже, як дзвінок запіє:
 Пречиста Діво радуйся Маріє...

 Пречиста Діво радуйся Маріє!
Під плотом сіла удовиця мати,
До себе тулить бідне сиротяко,
 І плаче ревне, серденько їй мліє, —
Ба вже не плаче, вже і не голосить,
Склонила голов, більше не підносить,
 Зірниці плачуть, а дзвінок німіє...
 Пречиста Діво радуйся Маріє...

 Пречиста Діво радуйся Маріє!
Там онде блудить сплакана дитина,

Без тата, мами, бідна сиротина,
 Нічого не їло, душечка їй мліє, —
 І хоче в хату бідня навести,
 Господар псами тровить його, чути:
 Верескло, впало, кровся з ніжки ліє...
 Пречиста Діво радуйся Маріє...

Пречиста Діво радуйся Маріє!
 Бо я не можу... Вшак я маю душу,
 І чути мушу і дивитись мушу,
 Що тут на світі, ах тутки ся діє!
 Де, як до гробу вложуть моє тіло,
 Де темно, тісно, студено, зотріло,
 Де нич не плаче, де усе німіє, —
 Пречиста Діво радуйся Маріє!

« Української Вісті », Едмонтон 1934, ч. 32, стор. 2.

*« Радуйся, мешкання Бога;
 Радуйся, Свята над Святими;
 Радуйся, ківоте Святим Духом позолочений;
 Радуйся, скарбе життя невичерпний ».*

(Акафіст, Ік. 12)

ІВАН ФРАНКО

РУКА ІВАНА ДАМАСКИНА

Великий учитель церковний, Іван
Служив у султана в Дамаску.
Цінив, поважав його дуже султан,
Робив неодну йому ласку.

Та зависть під'юдила злих двораків
Згубити Івана та й годі!
Підкинули лист, мов Іван написав
Царю християн в Царгороді:

« О, Царю, шли військо своє на Дамаск,
Побіда вас жде знаменита:
Самого султана в рішучий я час
Отрутою згладжу зо світа ».

Султанові зрадники лист донесли:
« Чи бачиш, — говорять — султане!
Оце твій любимець, твій християнин
Яке здумав діло погане! »

Розлютивсь султан і прикликать велить
Івана і так йому каже:
« Так ось як за милость, за ласку мою
Платиш мені, лютий мій враже? »

« Отрутою хочеш ти згладити мене?
Такий ти святий, справедливий? »
Даремно Іван присягає, що він
Невинний, що лист той фальшивий.

« На смерть заслужив ти — говорить султан, —
 Та жий! лиш всім зрадцям в науку,
 Щоб більше подібних листів не писав —
 Утніть йому правую руку! »

Зраділи всі злюки, Івана взяли,
 Ще й ганьби до болю доклали:
 На ринку Дамаськім при здвизі людей
 Йому праву руку врубали.

Мовчав і молився у муках Іван,
 Взяв руку відтятю в лівицю,
 А потім кривавий каліка пішов
 В Пречистої Діви каплицю.

І перед іконою впав до землі
 І руку відтятю тримає,
 І молиться голосно й плаче і так
 У болю тяжким промовляє:

« Маріє, небесна леліє! Це я
 Що цею рукою своєю
 На честь Твою стільки похвальних пісень
 Списав, ось корюсь перед Тобою!

Немилі, мабуть, ті гарячі пісні
 Були Тобі, райська роже!
 Коли допустила, щоб руку мені
 Відрізало плем'я вороже!

Не жаль мені, що я невинно терплю,
 Твій Син терпів також невинно!
 А жаль, що не зможу на славу Тобі
 Пісень укладати невинно... »

Та враз заясніла каплиця уся,
 Марія з ікони вступає

І мовить: « Іване, невже ж і твій дух
У сумніві вже потопав? »

І руку відтяти Марія взяла,
До рани її приложила,
І враз здоровіська рука та була,
Мов краплі крові не зронила.

І вийшов здоровий з каплиці Іван.
Народ весь аж ахнув із дива.
Дізнався про зраду дворацьку султан
Та злим була кара правдива.

Іван же ще довго в повазі там жив,
Поборював блуди старії,
Й багато прекрасних пісень ще зложив
На честь Пресвятої Марії.

« Світло » 1966, стор. 280.

*« Прославимо Марію Діву,
що від людей народилася і Владика породила,
Славу всього світу, Двері небесні,
Пісню Сил Безтілесних і Похвалу вірних;
Бо вона небом і храмом Божества стала,
Вона перепону ворожнечі зруйнувавши,
Мир дарувала і Царство відкрила... ».*

(Богород. догматик, голос 1)

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

УКРАЇНСЬКА МАДОННА

Бачу Тебе у побіленій хаті,
Українська Мадонно пахучих степів.
Під вікном простелився барвінок хрещатий,
При іконі старій чорнобривець розцвів,

А в очах Твоїх сміх і несказанна ласка,
Як в вишиванці Сина свого пестиш,
Сивих слави сторіч незабута ще казка,
Тиха гордість і блиск із небес висоти.

І я бачу, як йдеш, обездолена Мати,
Із терновим вінцем через муки і жах,
Бо далеко Твій Син, ні нема в Тебе хати,
Лиш надія одна ще жеврів в очах:

Що повернешся знов до забутої хати,
Де в куті на іконі рушник споловів,
І до Сина ще знов усміхнешся, о Мати,
Українська Мадонно цвітистих степів.

Христофорський

СЯЄ ТВІЙ, О МАТИ, СТЯГ!

Дивлюсь на небо голубе — безкрає,
В заграві розпечене — в світляних морях...
Чарівною лентою із них розвивавсь і
Сяє Твій, о Мати, стяг!

Під ним зібрались діти сліз долини,
Тебе виглядають з тугою в очах...
Ти їх голубиш — до висот підносиш —
— Де сяє Твій, о Мати, стяг!

* * *

В часах руїни, злиднів, одчаю —
— Єдина потіха, підйом до життя,
Одна загорода на пропасти краю —
— Сяє Твій, о Мати, стяг!

У бездоріжжях тьми цього світу,
В розскаженілих « житейских волнах »
Маяком, дороговказом непомильним —
— Сяє Твій, о Мати, стяг!

* * *

Коли піт смерти зачне нас студити,
Тягар тривоги давити в грудях...
Хай авреолом — завдатком побіди —
— Сяє Твій, о Мати, стяг!

В радості, в силах, в великих бажаннях,
В рожевих сприйманнях, в безжурних літах,
В кипінні крові, в юнацьких змаганнях...
Хай сяє Твій, о Мати, стяг!

* * *

О краю мій! вже не стогнать Тобі в кігтях хижацьких, —
Вже чути гомін волі, — когорти крицеві встають!...
На затризублених щитах, шоломах —
— Тобі скарб волі й перемог несуть!

Із запустіння встане Нарід,
Відродиться... промостить славі шлях...
Тоді на вежах Юра і Софії
Засяє Твій, о Мати, стяг!!!

« Слідами Малої Святої » 1950, ч. 4, стор. 13.

*« Радуйся, скарбе життя невичерпний;
Радуйся, вінче коштовний володарів побожних;
Радуйся, похвало чесна священників богомільних ».*

(Акафіст, Гк. 12)

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

НЕОФІТИ: « БЛАГОСЛОВЕННАЯ В ЖЕНАХ »

Благословенная в женах,
Святая, праведная Мати
Святого Сина на землі!
Не дай в неволі пропадати,
Летючі літа марно тратить,
Скорблящих радосте! Пошли,
Пошли мені святеє слово,
Святої правди голос новий,
І слово розумом святим
І оживи і просвіти!
І розкажу я людям горе,
Як тая мати ріки-море
Сльози криваві лила,
Так, як і Ти, і прийняла
В живу ю душу світ незримий
Твого розп'ятого Сина.
Ти, Мати Бога на землі,
Ти слези матері докраю,
До каплі вилила. Ридаю,
Молю, ридаючи: Пошли,
Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило
І на Україні понеслось,

І на Україні світилось
 Те слово — Божеє кадило,
 Кадило істини!

Амінь.

Повна Збірка Творів: Т. I — Поезії, Київ 1949, стор. 526-527 (вийняток в поемі: « Неофіти »)
« Слідами Малої Святої » 1949, ч. 3, стор. 5.

МАРІЯ (1)
 ПОЕМА — ЗАСПІВ

*Радуйся, ты бо обновила еси
 зачатя студно.*

Акафіст пресвятій Богородиці.
 Ікос 10.

Все упованіє моє
 На тебе, мій пресвітлий раю,
 На милосердіє твоє,
 Все упованіє моє
 На тебе, мати, возлагаю.
 Святая сило всіх святих!
 Пренепорочная, благая!
 Молюся, плачу і ридаю:
 Воззри, пречистая, на їх,

- (1) *Подавмо лише вступний « заспів » поета; у дальшому тексті він зійшов на рейки людських домислів і гуманізації Божих справ і попав у романтичну побутовщину, порушуючи Божу і людську, історичну істину. І цей « роман », плід людей його часу, віруючий народ відкидав, як вислів розбитого історичною долею життя поета. Лише заспівом своїм Шевченко вловив кращі думки своєї християнської душі і віруючого люду (Прим. складача).*

Отих окрадених, сліпих
Невольників. Подай їм силу
Твого мученика сина,
Щоб хрест-кайдани донесли
До самого, самого краю.
Достойно пітая! благаю!
Царице неба і землі!
Вонми їх стону і пошли
Благий кінець, о всеблагая!
А я, незлобний, воспою,
Як процвітуть убогі села,
Псалмом і тихим, і веселим
Святу доленьку твою.
А нині плач, і скорбь, і сльози
Душі убогої — убогій
Остатню лепту подаю.

Повна Збірна Творів: Т. I — Поезії, Київ 1949, стор. 553.

ІРЖАВЕЦЬ

Наробили колись шведи
Великої слави:
Утікали з Мазепою
В Бендери з Полтави.
А за ними й Гордієнко...
Нарадила мати,
Як пшениченьку пожати,
Полтаву достати.
Ой пожали б, якби були
Одностайне стали
Та з Фастовським полковником
Гетьмана єднали.

Не стриміли б списи в стрісі
У Петра у свата.
Не втікали б із Хортиці
Славні небожата,
Не спиняв би їх Прилуцький
Полковник поганий...
Не плакала б матер Божа
В Криму за Україну.

Як мандрували день і ніч,
Як покидали запорожці
Великий Луг і матір Січ,
Взяли з собою матер Божу,
А більш нічого не взяли,
І в Крим до хана понесли
На нове горе-Запорожжя.

Заступила чорна хмара
Та білу хмару.
Опанував запорожцем
Поганий татарин.
Хоч дозволив хан на пісках
Новим кошем стати,
Та наказав запорожцям
Церкву будувати.
У наметі поставили
Образ пресвятої
І крадькома молилися...

Боже мій з тобою!
Мій краю прекрасний, розкішний, багатий!
Хто тебе не мучив? Якби розказать
Про якого-небудь одного магната
Історію-правду, то перелякать
Саме б пекло можна. А Данта старого
Полупанком нашим можна здивувать...

Чули, чули запорожці
З далекого Криму,
Що конає Гетьманщина,
Неповинно гине.
Чули, чули небожата,
Чули, та мовчали.
Бо їм добре на чужині
Мурзи завдавали.
Мордувались сіромахи,
Плакали, і з ними
Заплакала матер Божа
Сльозами святими.
Заплакала милосерда,
Неначе за сином,
І Бог зглянувсь на ті сльози
Пречистії сльози!
Побив Петра, побив ката,
На наглій дорозі.
Вернулися запорожці
Принесли з собою
В Гетьманщину той чудовний
Образ Пресвятої.
Поставили в Іржавиці
В мурованім храмі.
Отам вона й досі плаче
Та за козаками.

М.Щ.

МАТИ МИЛОСЕРДЯ

Вона полями йшла
В рожевій ранку млі,
вкраїнських рук діла
оглянуть на землі.

Схилив головку цвіт,
колосося пало ниць.
Дивіть, дивіть, дивіть!
роздався голос птиць.

Схилив головку цвіт,
дорогу Їй стелив.
Дивіть, дивіть, дивіть!
привіт ланами плив.

Вона так тихо йшла,
так плила мов етер...
Аж щось ось там найшла,
де видний лан тепер...

Схилилась як лоза,
що з вітром йде у бій;
і канула сльоза
Її гаряча з вій.

І тихий плач без слів
озвався... ріс і ріс;
в нім жаль і біль рабів
до неба вітер ніс.

Замовкли голоси,
замовк ланів привіт:
між каплями роси
багрів кровавий піт...

Вона зібрала кров
як дорогий алмаз,
а сльози лились знов
з очей Їй раз-у-раз.

І скоро вже ішла
полями в ранку млі,
бо скарб вона найшла
великий на землі.

« Наш Приятель » 1922, ч. 2, ст. 27.

*« Радуйся, непорушна вежо Церкви;
Радуйся, непохитна опоро держави;
Радуйся, бо в Тобі запевнення нашої побіди;
Радуйся, бо через Тебе вороги згинуть;
Радуйся, тіла мого уздоровлення;
Радуйся, душі мові спасіння.
Радуйся, Невісто — Діво Чистая! »*

(Акафіст, Гк. 12)

II. ШТОКАЛКО

ДІТИ МАРІЇ
(З уст народа)

По райських стежечках іде
Марія Божа Мати,
Гурток дітей малих веде
В садочку забавляти.

У них одежа мов би сніг, —
Ії Марія шила; —
Несесь діточий тупіт ніг,
Мигтять ангельські крила.

Розкішний довкруги садок,
У стіп пахучі цвіти,
Ягідки клоняться з гілок,
Їх рвати хочуть діти.

Пречиста Діва вже спішить
Гилячки пригинає,
Ягідки рве і в тую мить
Ягідки кожне має.

Лящить дітвори срібний сміх
Йде гомін від забави,
Глядить на діточок усіх
Марії зір ласкавий.

ДОСТОЙНО Є

Достойно дійсно є для всіх людей
Тебе, о Богородице, славити,
Тебе найщасливішу із усіх
Пречисту Матір Божу все хвалити;
Ми величаємо Тебе за це,
Бо Ти чесніша є від Херувимів
І без порівнання славніша теж
Від всіх ангелів Божих Серафимів;
Бо без зотління й чиста від гріха
Ти породила вічне Слово Бога,
І Богородицею сталась Ти,
А для людей заступниця й підмога.

« Наш Приятель » 1926, ч. 5, ст. 57.

КОЛИ МАЄШ ЖАР ЛЮБОВИ

Коли мавш жар любови,
Луч надії, силу віри,
То настрій акордом ліри
Твоє серце й будь готовий
Грімку пісню заспівати
Про Марії благодати,
Про покров Її всесильний
І дощ ласки преобильний.
Нехай твоя пісня мила
Возьме Серафимські крила
І полетить в неба двори
Та скріпить ангельські хори.

« Наш Приятель » 1925, ч. 7, ст. 104.

В. ШУРАТ

ВЕЧЕРОМ ТИХИМ...

Вечером тихим коло ікони,
Вбраної цвітом рож і лелій,
Пренепорочній Діві Марії
Моляться люди, бють їй поклони.

Світить горою місяць срібlistий,
Срібне проміння сипле на цвіти.
І заспівали пісоньку діти;
Лине до неба спів той пречистий.

Тихим весняним вечером в маю
Слухаю пісні, серце радіє.
Ставши при дітях сам я співаю.

Пренепорочна Діво Маріє!
Може до Тебе й мій спів долине
З щирим, невинним співом дитини!

В. ЩУРАТ

ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

О Богородице, любове і золота моя надіє!
О сонце днів моїх чудове, і джерело життя — Маріє!
Коли до Тебе в думках лину, то серцем вмить
[радіти мушу.
Росою щастя в ту хвилину в мою спливає душу!
Всім ласки з рук Твоїх пливуть:
Благослови мій земний путь!

Хто під Твоім покровом стане, перетриває всі негоди,
безодні вири, океани перепливе без шкоди.
Кого приймеш Ти в оборону, той з всіх нещасть
[повстане,
вінець терпіння мов корону носитиме на скрани.
Всім ласки з рук Твоїх пливуть:
Благослови мій земний путь!

Як в полі просяться покоси, щоб їх повязано в снопи,
Так днесь слуга Твій просить: своїм рабом мене зроби!
Прийми від мене замість жертви те серце, що Твоє
[давно
бо серед світу стане мертве, загубиться воно.
Всім ласки з рук Твоїх пливуть:
Благослови мій земний путь!

« Із глибини возвах », Жовква 1905, стор. 14-5.

« Календар Сирітського Дому » 1929, стор. 85.

« Календар Доброго Пастиря » 1949, стор. 114.

ЗАРВАНИЦЯ

З татарських рук приймав смерть Київ.
Чого живцем огонь не виїв,
Ішло під меч, ішло в неволю,
Втік лиш один чернець на волю.
Степом, яром, здовж рік, лісами,
Як заяць витровлений псами,
Біг не спиняючись на хвилю,
Аж став на галицькім Поділляю,
Аж став над Стрипою рікою.

А темна ніч над головою,
В тілі жар, на тілі рани,
Куди не звернеться, не гляне,
Самотньо, пусто, мертво, глухо.
Не бачить зір, не чує ухо.
Лиш у блакиті мліють зорі,
Лиш вітер з листям плаче в борі.

Заплакав же чернець в знесиллі:
« О, Ти, що в найприкрішій хвилі,
Ведеш усіх до Свого Сина,
Моя Провіднице єдина,
Вкажи мету моїм дорогам,
Моїм стражданням і тривогам! »

Впав на коліна, серце томить,
А сон підходить, силу ломить.
Заснув сердешний на мураві,
І бачить в сні, немов на яві:
Над ним Пречиста; коло Неї
Два ангели; в руках — лілеї.

Він руку простягає вгору,
Вона край Свого омофору

Йому дає, дає й підносить...
Аж ось і небо землю росить.

Проснувся чернець. Глядить: поляна
Над річкою. А річка зрана
Під ясным сонцем аж палиться
Зирк на траву — щось в ній блищиться.

Іде — криничку бачить чисту,
А над криничкою Пречисту
З малим Дитятком на лоні.
Пізнав Її в святій іконі.

Впав під іконою святою:
« От тут зрівнявся я з метою! »
Сказав, — « тут я молитись буду,
Щоб на всяк час для всього люду
Моя мета метою стала.
А місце, де крізь сон зарвала
Край риз святих слаба десниця,
Нехай назветься — Зарваниця ».

« Календар Світла » 1956, стор. 112-3.

МАТИ І СИН

Перло світа,
сліз царице
і натхнінь леліє!
Корячись
Перед Тобою,
дух мій все маліє.

Краща всіх
женин найкращих,
над усі Ти гожа,
квіте всіх
вітхань і мольб всіх
наших, Мати Божа!

З віддихом
запертим в грудях,
мовчки і покірно
на Твій вид
гляджу святий все,
а смутний незмірно.

Ах, на тім
чолі є горе
матерів нещасних.
А з очей
блищиться світом
сліз сирітських, яєних.

На устах
тремтить зітхання,
вирватися хоче,
коли на людей
звертавш
повні болю очі.

Всестрадальна
тулиш тіло
бідного дитяти.
Ах, тули Його,
той скарб Твій,
добра, любя Мати!

Пальмо Божа!
Серце в грудях
мре перед Тобою;
з душі пісня
без слів рветься
з силою німою.

Таку пісню
все співають
ангельські хори,
окруживши
Твої скрани
в яєних блисків мори.

А Ти, Сину! —
сонце яєне
над тим світом темним,
з осміхом
якимсь на личку
прикрим, а надземним!

Ах, вже певно
під хрест жертви
йдуть думки Дитини;
певно вже
лягли на серці
всіх людей провини...

Дні, роки
дивитись можна
в очі повні чару,
як на мріями
сповитих
ангеляток пару.

Дух кориться,
серце мовкне
подивом закліте,
а уста
самі лиш шепчуть:
Христе, Боже, Святе!

МОЛИТВА В ТЕРПІННІ

До Тебе голос мій, Пречиста лине
з низин, де горе всіх бє без пощади.
В душі і темно й пусто як в пустині,
бо щезли з неї всі життя відроди.

Розстатись з ними важко в житні-цвіті
і весь тягар життя носити в тузі.
Та хто відрод шукає лиш на світі,
знайде лиш плач і горе по заслузі.

До Тебе з горя голос мій підношу,
вмиваючи слезами смутку душу.
В покорі лиш одного в Тебе прошу:
дай силу, скоро горе нести мушу!

Дай в смутку стати під хрестом при Тобі
і каючись будити душу мертву,
щоб вічності життя знайти по гробі,
коли сповню вже житні сеї жертву.

« Із глибини возвах », Жовква 1905, стор. 104-5.

МОЛИТВА ДО ПРЕЧИСТОЇ

Маріє, встався за нами!
Коли життя значиться нам хрестами;
коли для нас тривоги дні настануть;
коли з очий нам слези горя кануть,
а шлях життя застелиться тернами,
Маріє, помічнице наша,
встався за нами!

Маріє, зглянься над нами!
Коли дні наші в терпіння днями;
коли уляжемо важким недугам;
коли смерть грозить нашим рідним другом;
коли останемося сиротами,
Маріє, порадице наша,
зглянься над нами!

Маріє, встався за нами!
Коли душа упаде під гріхами;
коли на нас нашла Бог кари люті;
коли не смієм світом позабуті
молити Бога грішними устами, —
Маріє, вступнице наша,
встався за нами!

« Из глубины возвах », Жовква 1905, стор. 49.

МОЛИТВА ДО ПРЕЧИСТОЇ

Обдерті з цвіту всякої надії,
До Тебе всі звертаємось, Пречиста:
Дай, щоб заблисла в нас зіниця мглиста,
Щоб нам сльоза не зрошувала віі!

Дивися, мати, в крайний час потреби,
З низин до Тебе простягаєм руки,
Збав наші душі від скорбот і муки:
З сліз наших світиться любов до Тебе!

Навколішках Тебе благаєм, Мати,
По імени Тебе зовем, Маріє,
Єдина житні нашої надії,
Лише від Тебе ждемо благодати!

Як очі путника серед пустині
Лиш за оазою зорять без впину,
Так ми до Тебе просьбу шлем єдину,
Будь помічтю нам у важкій годині.

Дай одність нам — а ми здобудем сили!
Дай провід нам — а ми як один станем!
Під омофором Твоїм злототканим
Ми всі повстанемо з могили!

« *Із глибини возвах* », Жовква 1905, ст. 123.

« *Календар Місіонаря* », Жовква 1922, стор. 80.

« *Календар Доброго Пастиря* » 1949, стор. 3.

ЦАРИЦЯ МАЯ

А Вона ішла лугами
в тихий, любий вечір майський,
як той подув вітру райський
на розмову з цвіточками,
так Вона ішла лугами.

Розмовляли з Нею цвіти
тай до ніг Її стелились;
розмовляли і пестились
немов із матір'ю діти,
дрібні, майські, красні цвіти.

А Вона йшла через бори
в майські вечері дрімучі,
а Її пташки співучі
заходили пісні — хори,
як Вона йшла через бори.

На Її пречудні коси
і на шати мов хрусталі,
ясні перли і коралі
отрясало листя роси
на Її пречудні коси.

А Вона йшла через ниви
і сміялися до Неї
польні маки і лілеї
щастям впоєні, щасливі,
як Вона йшла через ниви.

ЧИ ЗНАЄШ...

(Лук. I, 28)

Чи знаєш, звідки в ясну яр
приймають цвіти майський чар?
а звідки птахи й ручаї
беруть мелодії свої?

Чи знаєш, хто в душі твоїй
плекає майські цвіти мрій?
хто їй дав таємну власть
поконувати земну страсть?

Коли не знаєш, то спитай,
кому поклін приносить май,
кому співає пісню він,
якої повен кожний дзвін.

А заки май подасть отвіт,
вже прибраний красою світ
представиться твоїм очам
як майської Цариці храм.

Володимир Янів

ІКОНКА В СІРІМ ПАВУТИННІ

У житті моїм, колись в дорозі,
Я спинивсь на стоптанім порозі,
Де замешкав стиду біль.
В темноті розбитої каплиці,
В бруді сум пониження таїться,
Студінь пустки відусіль.

Там, де слово падало з амвону,
Де псалом з грудей нестримним тоном
До небес в неділю плив,
Олтарі — без ладану й кадила,
В поросі стоять, покриті пилом,
Миті струменями злив.

А ікона в сірім павутинні,
В холоді імлі прозоро-синій,
На пустій стіні тремтить.
Тайнами життя глибокі очі
Вже повік мене скувати хочуть,
Щоб століттям стала мить.

Сивий сумерк день короткий ловить;
В настрою, у припливі любови,
Я молюся за батьків.
Так нераз на путей бездоріжжі
Родяться слова й натхнення свіжі
З почувань забутих днів.

І дивлюсь: ікона оживає
В слів моїх нестримному ручаї,
І рука благословить.
Павутиння вже сріблом ясніє,
І німа сльоза на довгих віях
В пустки темноті блистить.

З книги: « Шляхи », Мюнхен 1951, стор. 128.

МАДОННА МОГО ДИТИНСТВА

Бачу усміх завжди Твій, Мадонно,
Як за мною зориш скрізь з ікони
Від життя найранших літ.
Погляд ясних віч Твоїх від злого
Береже в ваганні й в днях тривоги
Шле мені проміння в слід.

Перед образом чоло й коліно
Батько мій згинав і вчив дитину
Правд святих і молитов,
А як гас під сяввом ласкавим,
В тінь за ним у листопад сльотавий
Йшла Твоя й моя любов.

З рис Твоїх незмінного спокою
Силу черпав я на чин, до бою,
Хоч нераз в душі йшов змаг.
І мені Ти завжди, Мати, згодом
Радість сонця слала в нагороду,
Як жар похотей потах.

І скрізь простір, мур, решітку, ґрати
В сумерку невольних днів вдесяте

Бачу золото я рам.
Завжди із далекої країни
Туга в край святий і дума лине
До мові хати брам.

І прийду колись, приб'юсь, припаду
До порогів, де я пив розраду,
Що на вік її зберіг.
І в молитві ще слабі долоні
Простягну я, може, до ікони,
Де Твій царить щастя сміх.

« Шляхи », Мюнхен 1951, стор. 124.

ОЧІ МАТЕРІ (Триптих)

I. - Мати Вчителя

Чом, — чому в очах Твоїх тривога?!...
Адже Син — обожаний Учитель,
Цар — Спаситель,
Що весь світ віками ждав на Нього...

Ти ідеш сама житами,
У таких достойних шатах,
Вибрана поміж женами — Божа Мати!
Син Твій в слави ореолі!

Чи ж не чуєш слів: Осанна!!!?

В блиску сонця Ти у полі
Й жаху ув очах глибинь?
Слава — суєта оманна
Й бачиш марево терпінь?

В золотих житах червоні маки
Кров'ю плигають в очах!
Навіть в сонці: паки й паки
Кров і жах...

II. - Під Хрестом

Бавиться юрба нежданим видом:
На хресті Юдейський Цар — Месія...
І зрадіють
Вороги з пониження й обиди...

Під хрестом великі очі
І шовкові чорні вії,
Смолоскипи серед ночі
Променіють...

Усумнились маловіри,
Як не стало в них Пророка...
Залишивсь лиш попіл сірий
По чудес палкім вогні!
Лиш у Тебе міць глибока
Й віра у грядучі дні.

Очі все прощаючі, не месні
Бачуть завтра й чину чин,
Як знов встане і воскресне
Божий Син...

III. - Тріумф

Знаєш: вже з'явився Магдалині!!!
Учням дав себе пізнати в розмові —
І Петрові!!

Що воскрес, вже всім відомо нині!
І вгорнувшись в повагу,
Наче чудом не радієш,
Щастям виграного змагу — Ти Маріє?!
Ув очах знов вогневиці,
Як тоді в Христа на страстях,
І завзяття в них блеститься
За всіх вірних, за мільйон,
Щоб лиш виграти, не впасти,
Щоб не вирвавсь кволий стон...

А враз з тим, для всіх любови море,
Повне матерних сльоз,
Бо багато смерть поборе,
Як Христос...

« *Нова Зоря* », Чікаго 1968, ч. 21, стор. 4.

УСМІХ ОТЧИЗНИ

В сірий день нераз звитяжний промінь
Зломить силу мряк і лютість грому —
Лихоліть зловіщий зов.
Так теж в сірий день я блуканини
Дорогу іконку з України
В сірім провулку найшов.

У пориві дум застиг угодник,
А за ним могутній храм господній
І суворий монастир.
У кутку маленька Божа Мати
Лагідно сміється до дитяти,

І зберіг я, заховав в пошані,
Скрив від злих очей безвір-профанів
Скарб найкращий — талісман.
В тугою мережаній хустині
При мені захищений він нині:
Світло в світі злуд, оман.

Вирізьблений в пам'яті й уяві, —
Як тягар зневіри й болю здавить,
Він проміттям скрізь мені.
Ні! Ніколи зло мене не стріне
І даремно не пройду, не згину
У розпуки чорні дні.

Вишовню обіт — найкращу мрію
І по днях невдач, вонн, стихії
Принесу іконку знов.
І в моїй отчизні, в тихій хаті,
Буде образ ореолом сяти
У горінні молитов.

« Шляхи », Мюнхен 1951, стор. 127.

АНОНІМНІ АВТОРИ

А ЯК ПРИЙДЕ РОСКІШНИЙ МАЙ...

А як прийде розкішний май
цвітучий май чудовий,
вбереться в цвіт діброва, гай,
в килими луг шовковий;

як соловій струмом пісень
затюхкає й притихне,
і як теплом на сад вишень
легонький вітер дихне;

як в тихім сні листки беріз
до долу схилять віти,
як серед рос, дрібоньких сліз,
заснуть пахучі цвіти;

і як душу обгорне жаль
за ясним днем, красою,
навіє сум важку печаль
і грозу неспокою;

то я тоді у хвилию ту,
забувши земське горе,
з мольбами тихими піду
до Тебе ясна Зоре!

ВИТАЙ МАРІЄ!

І знову май нам завитав,
Землиця вся радіє.
Весела пісня скрізь пливе:
Витай, витай, Маріє!

Травичка тихо шелестить,
Квіточки луг вмаїли,
Головки в небо піднесли
Голосять честь Марії.

Повітрям всім несеться спів
Соток птичок дрібненьких.
Марії гимн співають враз
В гармонії ніжненькій.

Весело дзвони гомонять,
Луна несеться всюди.
Похвальну пісню Пресвятій
Співають в церкві люди.

І моє серце гомонить,
Любовну піснь леліє
Й до Тебе, Мати, лебедить:
Витай, витай, Маріє!

« Місіонар », Ж. 1937, ч. 5, ст. 97.

ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В ЗАРВАНИЦІ

Чи в Гошеві, чи в Зарваниці,
Чи в Альтетінгу на чужині,
Ти всюди є, Небес Царице,
Ти з нами й тут в чужій хатині.

Ти всіх до серця пригортаєш,
І Сина Божого все просиш.
Усі потреби наші знаєш,
І дари з неба нам приносиш.

І на скитальщині відраду
Давш нам щедрою рукою, —
І відвертаєш смерть-загладу,
Хто тільки хоче жить з Тобою!

Візьми всю нині Україну
Під Свій покров, Царице Неба,
Зготуй і їй щасливу зміну,
Спіши із ліком, де лиш треба...

Бо знаєш Ти її терпіння,
Від ворогів страшну зневагу.
Христос подасть і їй Спасіння,
І над безбожним перевагу!

Ось ми в Альтетінг, наша Мати,
Ідем на прощу із хрестами,
Щоб дар душ наших передати
Тобі там чистими руками.

Прийми всіх, Матінко Ласкава,
З Христом, єдиним Сином-Божом.
Нехай іщезне в нас темрява,
Покрий нас Своім омофором!

ЗА БОГА, ЦЕРКВУ І ВІТЧИНУ

З низин, де тисне нас земське горе,
Де вялить холод цвіти надії,
Спів наш благальний лине в простори
До Тебе, Мати наша, Маріє.

Ми життя наше, щастя і долю
Складали в жертві кожної днини
За добро, славу, свободу, волю
Святої Церкви й Руси-України.

В тім лютім бою, сердечнім бою,
Сил не ставало, в серцях надії,
Та ми побіди певні з Тобою,
Прапор Твій нести бодро, Маріє!

І далі нести будемо в чести
Прапор Твій, Мати, аж до загиноу,
Хоть би прийшлося нам і смерть понести
За Бога, Церкву і Україну.

« Календар Місіонаря », Жовква 1914, стор. 76.

МАДОННА

Мадонно ясна, зорецвітній мій раю,
Запахная квітко з померлих вже літ!
Тобі я молюся й на Тебе вповаю, —
Ти сонечком сяєш і грієш мій світ.

З дитинства ще тямлю: В голубії ночі,
Коли мамин шепіт стихав, — у тиші
Я чув Твою близькість крізь замкнені очі,
Що ласкою сяла в ікон на стіні.

Тоді Ти у снах надомною леліла
І пряла в клубок щиро-злотії сни...
А ранком Ти яблуні квіттям біліла
і пестила чаром давінкою весни...

А потім, в спокусах, як бурі шаління
Вчіпали мій дух, — деревце молоде,
Ти тьму роздирала неземним промінням,
І вела на шлях, що в безпечне веде.

Як гіркість життя і зневіри безодні
Вливались у душу й палили мов грань,
О, часто вже холод Твої долоні
зганяв із чола накип дум і страждань!...

На цій слів долині, в мандрівці без краю
Для мене на світі тільки Ти одна,
Надія пресвітла, розквітлий мій раю,
Мадонно моя, пресвята, неземна!

« Місіонар », Філ. 1951, ч. 9-10, стор. 260-261.

МОЛИТВА

О Мати Ізбранна, Царице Маріє,
До Тебе ми шлемо все наші мольби,
Ти Русь-Україну й народ наш спаси,
Єдиний Покрове і наша Надіє.

За ті сліз потоки і поту і крові,
Що в бою за долю кривь шлях горя, бід,
Нам труди значили, наш крок, кожний слід,
Спаси нас, Маріє, німічних покрове.

Спаси нас, Маріє, благаєм єдина,
Прихильним глянь оком на працю й наш труд,
Най дигнесь у славі і чести наш люд,
Най воскресне величчя Русь-Мати Вкраїна.

Як очі путника серед пустині
Лиш за оазою зорять без впину,
Так ми до Тебе просьбу шлем єдину:
Будь поміч наша у важкій годині!

« Календар Місіонаря », Жовква 1923, стор. 94.

НЕ ДАЙ МАРІЄ...

А як звалить мене, знеможе
тягар життєвських мук, терпінь,
скує мене в ярмо вороже
нетями сонна, чорна тїнь:
не дай в безсилля впасти плїнь...

Не дай знеможеному в бою
соромно впасти на шляху,
бо я, Маріє, все в Тобою
надії віри повен йду,
в побіди силу йду до бою...

Не дай, благаю, щоб зі мною
і один впасти мав в братів,
отих рабів, що в лютім бою
кують свободи зорю днів.

Не дай, благаю, щоб зі мною
і один впасти мав у бою.

« Календар Місіонаря », Жовква 1926, стор. 128.

О НЕПОРОЧНА, СВЯТАЯ МАТИ

О непорочна, Святая Мати,
Я все на Тебе уповаю,
Ти джерело безмежних ласк,
До Тебе мольби засилаю.

Бо тільки Ти моя надія,
Ти моє щастя, мій покров,
Ти моя віра всегорюча,
Моє життя, моя любов.

Перед Твоїм святим престолом
Я у покорі припадаю,
І зі сльозами на очах,
Тебе я молю і благаю:

Верни нам волю довгождану,
В ярмі ж бо доки загибати?
Змилосьердись над людом Твоїм,
Тебе вільним вже величати.

Щоб ген на сході засіяли
Храми й відкрились їхні брами,
Щоб Твоє Ім'я запалало
Промінням ясним поміж нами.

« Календар Світла » 1960, стор. 46.

ПЕРЕД ІКОНОЮ ПРЕЧИСТОЇ

Перед іконою Пречистої в поклоні
Утомлені зігнулись люди
Підносять іспрацьовані долоні,
Набожно, смирно бються в груди
Й співають разом пісню хором:
« Покрий нас Твоім омофором ».

А Мати Божая у золотій іконі
Крізь віночки і рожі й квіти
До люду простягла свої святі долоні
Як любя Мати; й свої діти
Вітає ясним, любим вором:
« Ви всі під моїм омофором »...

« Календар Благовістника », Ужгород на р. 1935, стор. 32

ПІСНЯ ДО МАТЕРИ БОЖОЇ СТРАДЕЦЬКОЇ

Ой, хто з вас терпить, хто журу має,
Най в Страдче спішить, ласки благає
Ту Страдецьку Матір Божу,
Ту Пречисту Квітку гожу, —

Вона всіх там жде,
Полекшу дає.

Хто хорий-слабий, того лікує,
Хто бідний, сумний, жаль його чує, —
Хто в нещастю упадає,
Тому щиро помагає,
Мати на горі,
У Страдчі, в селі.

Ой, раз Татари село напали,
Святий монастир тут сплюндрували,
Ченців Божих повбивали,
Усіх людей скатували,
Ті бісурмани,
Люті погани!

Та Мати Божа, зірничка гожа,
Стала на горі в великій журі,
Щирі сльози проливала,
На побитих споглядала,
Душі зібрала,
У рай повела.

Повела Вона їх стежечками,
Попід земельку та печерами,
Аж у Київ, в Україну
У Софійськую святиню,
З душами прийшла
І так сказала:

Ви душі чесні, ви душі праві,
За рідну віру згинули во славі,
За те я вам рай зготую,
І ваш нарід поратую,
В важкій потребі
Поміч дам з неба!

Злинули душі в небо, до раю.
 А Божа Мати по ріднім краю
 Ходить далі і вітхає,
 Слушного часу чекає,
 Щоб нам допомгти,
 Від горя спасти.

О, Пресвята Страдецька Мати,
 Зволь нам в потребі руку подати, —
 Покріпи і спаси нас,
 Нашу родину —
 Всю Україну!

« Календар Сирітського Дому » 1938, стор. 56-7.

ПОКРОВА ПРЕЧИСТОЇ БОГОРОДИЦІ

Чистої Діви Марії Покров
 Завжди ясніє над нами.
 Кожний із нас під Покровом готов
 Стати на бій з ворогами.

В бій ми за віру і волю святу
 Підемо разом всі сміло.
 Богу за нашу найвищу мету
 Жертвуймо душу і тіло.

Хоч нашу землю ще зрошує кров,
 Хоч ціле пекло шаліє —
 Ми не загинем — над нами Покров
 Чистої Діви Марії.

« Поступ », Вінніпег 1969, ч. 44, стор. 7.

ПОЧАЇВСЬКА МАТИ БОЖА

Ой зійшла зоря вечорова,
над Почавом стала.
Виступало турецьке військо,
як та чорна хмара.

Турки з Татарами облягли
монастир звоювати,
Мати Божя Почаївська
буде нас рятувати.

Отець Залізо з келії вийшов
та сльозами умліває...
« Ой рятуй, рятуй, Божая Мати,
монастир погибає! »

Ой, вийшла, вийшла Божая Мати,
на хрест вона стала,
кулі вертала, турків вбивала,
монастир врятувала.

А ми, люди, всі християни,
до Бога всі ударяймо, —
Матері Божій Почаївській
поклін всі воздаваймо!

РАДУЙСЯ МАРІЄ!

О Маріє Пресвята,
Як пливе Твоє Імя
Над левади, над луги!
Довкруги
Піснь лунає: Радуйся, Маріє!

Деревина шелестить,
Листочками лопотить,
А пташина і собі
О Тобі
Піснь співає: Радуйся, Маріє!

І зоря на неба тлі
І цвіточка на землі
Вслухуєсь в солодкий спів
Ангелів,
Херувимів: Радуйся, Маріє!

Так хвалить вселенна вся,
Пресвята Твоє Імя;
Так співає цілий світ,
Много літ,
Піснь солодку: Радуйся, Маріє!

« Календар Місіонаря », Жовква 1912, стор. 126.

У ЧЕСТЬ МАРІЇ

Хвала тобі, трояндо,
Містичної краси,
Не на землі розцвіла
Не в жемчугах роси.

Хвала тобі, трояндо,
Святих небес висот
Хвала тобі, Маріє,
За пахощі чеснот.

Ти найчистіший творе
Небесного Вітця,
Оздобо наймиліша
Душ праведних вінця.

Маріє пишноквіте,
Що звеселяєш рай,
Наш український нарід
В опіці завжди май.

« Місіонар », Філядельфія 1951, ч. 4, ст. 116.

З М І С Т

<i>Від Видавництва</i>	5
<i>Культ Пречистої в Україні</i>	8

НОВІША УКРАЇНСЬКА МАРІЙСЬКА ПОЕЗІЯ Антологія — Вибірка

АНТОНІЧ БОГДАН ІГОР	: Ave Maria	15
	Достойно єсть	16
БЕЗГРИШНИЙ-УГРИН М.	: Молитва до Гошівської Богоматері	17
БЕРЕЗА ТЕРЕСА	: Покров Цариці України	19
БОГУН ДАМ'ЯН, ЧСВВ	: Над підгірськими полями	22
БАЙРАК-ВАЦЛАВІВ О.	: Прощання з рідним краєм	24
ВАЦЛАВІВ ІРИНА	: У стіп Марії	25
ВЕЧЕР ЯКИМ	: Достойно єсть	26
ВОВК ВІРА	: Сальвадор	28
В-ко Я.	: Свято Покрови	30
ГАВРИЛЮК ВОЛОДИМИР	: Мадонно Голуба!	31
ГАЛИЦЬКА-СЕМБАЙ ОК.	: Коли б могла я	32
	: Марія	32
	: Молися за нас!	33
	: О Маріє, радосте спасенна!	33
ГАЛИЧКО МИКОЛА	: Гімн на славу Пресв. Бо- городині	35
ГОЛОВЕЦЬКИЙ Д., ЧСВВ	: Пісня Марійської Дру- жини	36
ГОРОДЕНКО І.	: Благословенна	38
ГРИЦАЙ ОСТАП	: Гімн до Богородиці	39
ЇТЕ-ЛИСЯНСЬКИЙ	: Серед бурі	41
О. М. Д.	: Благальна пісня до Матері Божої	42
ДЕРІАН	: Молитва	43
ДУРБАК РОМАН	: Зарваниця	44

ЗАВЕРУХА ІВАН	: Непорочна	45
ЗОРЕСЛАВ	: Вечірня пісня	47
	: Ім'я Марії	47
	: Поміч Марії	48
ЗОРЯН М.	: Дума про коронування Жировицької М.Б.	50
	: О, Пречиста	52
К-ІВНА ЄВГЕНІЯ	: Поклін	54
КЛЕН ЮРІЙ	: Йшла степами й питала ..	55
КЛИМКЕВИЧ ОРІОН Р.	: Радуйся Маріє	57
КОСОВИЧЕВА МАРІЯ Я.	: Вітай, Маріє!	58
КРАВЧЕНКО УЛЯНА	: Ave Maria!	59
	: Благовіщення	60
	: Вже досить сліз	66
	: Діво Маріє	67
	: До Твоїх стіп	68
	: З нагоди Ювілею Мар. Тов. у Львові	69
	: Молитва до Матері Божої	71
	: Молитва до Пречистої ..	73
	: Молитва матері	74
	: Молитва прочан	75
	: Молитва прочан до Гошів. Богоматері	76
	: О, верни мені спокій!	78
	: О Мати Божа	79
	: Під захистом Святої Діви	80
	: Під покровом Пречистої Діви	82
	: Пісня до М.Б. в ліску Чернилявським	84
	: « Се мати твоя »	86
	: Травневі квіти	90
КРИМЕНКО ЄВГЕН	: Молебень	92
	: В Україні	93
КУРИЛАС Б., ЧНІ	: Гошівська Пречиста	95

	: Дозвілля в Єгипті	95
КУРПИТА ТЕОДОР	: Ave	97
КУРЦЕБА	: Під Твою милість	98
Н.К.	: З циклю « Молитов »	99
ЛЕВЯК ДМ., ЧНІ	: Неустанна поміч	100
ЛІМНИЧЕНКО ВАСИЛЬ	: Ave Maria	102
	: До Ясної Гори	102
	: За всіх молишися Благая	103
	: Марія й я	104
	: Радуйся, Діво!	105
Л-о І.	: Благословлю Тебе, Пре- чиста	107
ЛУЧКА А.	: Маріє — Мати	108
МАЛЬКО ЛЕВ...	: До Тебе Преблагосло- венна	110
МАРТИНЮК М.	: На хресній дорозі	111
МАЦЕЛЮХ ЕВГЕН	: Зарваниця	112
МАЦЕЛЮХ М.О.	: Ти наша слава, наш По- кров!	114
МЕЛЬНИК ВАСИЛЬ	: За всіх молишися, благая	115
	: В Твої долоні	116
МЕЛЬНИК-МАТІЇВ М.	: Спаси, рятуй нас Божа Мати	118
МУР ДАН	: Всестрадална Мати	120
	: Не оскорби, Маріє!	126
	: Пієта	127
	: Проміння ласки	128
М'ЯТКА МАРІЯ Я.	: Маївка	131
М-ч	: Чистая Діво!	132
НАЗАРКО ІРИНЕЙ, ЧСВВ	: Поклін Марії	133
	: Радуйся Маріє!	134
ПАЛОМНИК Ю.	: Гимн Марії	136
ПЕЧЕНІГ ОЛЕНА	: Мати Божая	137
ПІДГІРЯНКА МАРІЯ	: Молитва	138
	: Під Твою милість	138
РИЛЬСЬКИЙ МАКСИМ	: Марія	139

РОМЕН Л.	: Освяти	140
СЕНДЕЦЬКИЙ І.	: Розбитий човен	141
СИРОТИНСЬКА ОЛЬГА	: В день Успення П.Д. Марії	142
СКИТАЛЕЦЬ	: Молитва	144
СТЮАРТ ОЛЕГ	: Ликуй княгине!	145
ТЕОФІЛЬ	: Благовість	146
ТИЧИНА ПАВЛО	: Скорбна Мати	148
	: Мадонно моя	150
ТРУСЬ ІРКА	: Марія	153
ТРУХ А., ЧСВВ	: До стіп Твоїх	154
	: З новим Роком	154
	: Мати України	155
	: Під Марійським прапором	156
	: Станьмо згідно	157
ФЕДЬКОВИЧ ЮРІЙ	: Пречиста Діво радуйся Ма- ріє!	159
ФРАНКО ІВАН	: Рука Івана Дамаскина ..	161
ХРАПЛИВА ЛЕСЯ	: Українська Мадонна	164
ХРИСТИФОРСЬКИЙ	: Сяє Твій, о Мати, стяг!	165
ШЕВЧЕНКО ТАРАС	: Неофіти: «Благословенная в женах»	167
	: Заспів: Марія	168
	: Іржавець	169
М.Щ.	: Мати милосердя	172
ШТОКАЛО П.	: Діти Марії	174
	: Достойно є	175
	: Коли маєш жар любови	175
	: Вечером тихим	176
	: До Пресвятої Богородиці	177
	: Зарваниця	178
	: Мати і син	179
	: Молитва в терпінні	181
	: Молитва до Пречистої ..	181
	: Молитва до Пречистої ..	182
	: Цариця мая	183
	: Чи знаєш	184

Янів Володимир	: Іконка в сірім павутинні	185
	: Мадонна мого дитинства	186
	: Очі матері (триптих)	187
	: Усміх Отчизни	189
Анонімні Автори	: А як прийде розкішний	191
	май	191
	: Вітай Маріє!	192
	: До Пресв. Богородиці в	193
	Зарваниці	193
	: За Бога, Церкву і Вітчину	194
	: Мадонна	195
	: Молитва	196
	: Не дай Маріє	197
	: О Непорочна, Свята Мати	197
	: Перед іконою Пречистої ..	198
	: Пісня до Матери Божої	
	Страдецької	199
	: Покрова Пречистої Бого-	
	родиці	200
	: Почаївська Мати Божа ..	201
	: Радуйся Маріє!	202
	: У честь Марії	203
<i>Зміст</i>		204

Обкладинку виконала С. Василія Євгенія Чикало, Службниця Пренепорочної Марії (Рим).

